

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
Inserati: do 30 petih vrst á 2 D, do 100 vrst á 2 D 50 p, večji inserati petih vrst á 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 1 D; Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, pritično. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopise sprejema le podpisane in zaščitno frankovane.
Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji od 4—6 str. po D. 1'50, 8 in več
2 D. V inozemstvu 4—6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:	V Jugoslaviji		V inozemstvu
	v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	Din 240—	Din 240—	Din 360—
6	120—	120—	180—
3	60—	60—	90—
1	20—	20—	30—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Poraz federalistične politike v Jugoslaviji.

Razvoj naših notranje političnih dogodkov je s sedanjo vladno krizo in z njeno naravno rešitvijo dosegel do logičnega konca. Federalistična politika je doživela usoden poraz. Grdemu defetizmu in sramotni demagogiji proti Svobodi in Ujedinjenju, proti Državi in Jugoslaviji se je storil konec. Odigrali so Radići, Korošci in Spahovci. V Beogradu se sestavlja nacionalna vlada, ki izvede najaktualnejše zakonske načrte, spravi državni proračun pod streho in morebiti v jeseni razpiše volitve za definitivno konsolidacijo državnih idealov, za zaključno utemeljevanje jugoslovenskega nacionalizma, gospodarstva in kulture. Intriga federalističnega bloka je odkrita. Parlamentarna akcija, ki je s plaščem nedolžnega opozicijskega bloka ter ostre upravne kritike v parlamentu, hotela presekat naravno izvedbo vidovdanske ustave ter onemogočiti konsolidacijo države na temelju edinstva in notranje narodne slege, je razpadla in nič. Danes sestavlja novo vlado gosp. Pašić, ki je dobil v Pribečevičevem krilu demokratske stranke novega zaveznika in bodočega sodelavca.

Nezaupanje, ki smo ga izražali v zadnjih mesecih napram opozicijskemu bloku, kritiko, ki smo jo izvajali proti voditeljem federalističnega pokreta, proti dr. Korošču, Spahu in Radiću, se je obistinila. Tem gospodom ni bilo do tega, da se preko opozicijskega bloka uvedejo v redno parlamentarno delo, da s pomočjo demokratske stranke vstopijo v zdravo soupravljanje države ter v postopno razvijanje njenih notranjih problemov, predvsem na gospodarskem, finančnem, kulturnem in upravnem polju. Čim bolj so se bližali neizbežnemu parlamentarnemu padcu Pašičeve vlade, tem odločnejši so postajali s svojimi pravicami nakanami. Radić je z — Dunaj — oznanjal svetu, da se bliža hrvatska čovječanska republika, njegovi poslanci so mu takoj po prisihi brzojavili republikanski pozdrav, dr. Korošec — a je že prej govoril o »možnarju«, ki bo zdrobil napredne Slovence in vzpostavil »teokracijo« v Sloveniji. Zaman smo opozarjali te politike, naj opuste neizvedljive, nesnočne in popolnoma meglene programe federalizirane ali avtonomizirane Jugoslavije in naj se postavijo na aktualna gospodarska in nacionalna tla.

S sestavo širokega nacionalnega kabineta je zagotovljena izvedba perečih zakonov, predvsem sprejem državnega proračuna, invalidnega zakona, event.

korektura uradniškega zakona in drugo. Takoj po sprejetju državnega proračuna se zbornica odgodi za mesec dni in nato se po potrebi razpišejo v jeseni volitve.

S prav posebnim zadoščenjem kvitiramo sedanjo krizo in njeno zdravo rešitev napredni Slovenci, v katere je v zadnjem letu planila nevarnost definitivnega razkola na nebroj stranic brez velikega državnega programa ali načrta za aktivno sodelovanje v centralni vladi in na državni upravi. Enotna napredna fronta je sedaj na dlani. Osebnosti nasprotja se morajo potisniti v ozadje. S skupnimi močmi bo lahek boj proti klerikalizmu. Inicijativo za združevanje mora prevzeti največja napredna stranka in to inicijativo naj položi v roke obzirnega, razumnega in dalekovidnega politika. Nastopil je usodni trenutek, ki ga je treba izrabiti za vsako osebo ali drugo žrtev. Falanga naprednih Slovencev, ki so jim državni interesi prvo, ki jim je gospodarstvo na srcu, ki želijo dalekosežno socialno zakonodajo, ki se borijo za napredne kulturne in duhovne ideje sodobnega sveta, ki hočejo iz Slovenije napraviti najsevernejšo stražnico ter središče jakega nacionalnega čustvovanja v korist cele države ter v zaščito zarobljenih bratov onstran severne in južne državne meje, se sedaj lahko vzpostavi v par dneh. Bodoče strankarsko delo na deželi, po slovenskih mestih in industrijskih središčih zahteva široko število navdušenih agitatorjev in podpornih delavcev, ki jih bo lahko najti, ako se napredni Slovenci zavamejo za sedanji zgodovinski trenutek in ako usvojijo, da je v javnem in političnem življenju delo vse, oseba pa nič. Od medsebojnih prepričevanj je treba preiti k pozitivnemu delu.

Polom dr. Koroščeve politike bo naravno vplival na klerikalne mase porazno, kakor se tudi spodobi za stranko, ki je tako nesramno izpodjedala novo državno življenje, ki se je borila proti svobodi in konsolidaciji, proti krepkemu notranjemu in gospodarskemu napredku. S kakšno sramoto je ta stranka obdala tisto večino slovenskega ljudstva, ki ji je pri zadnjih volitvah zaupalo svojo usodo in ki mora ravno leto dni po volilnem aktu konstatirati, da so njeni voditelji na celi črti pogoreli ter s svojo abstinenco in nesposobno politiko zadali celi Sloveniji gospodarski, kulturni, upravni, socialni in celo cerkveni, nepovračljive udarce, nepreračunljivo škodo, ostav-

ljajoč naše kraje brez vsake vladne podpore, brez aktivnega sodelovanja v osrednji vladi, na vrhu državne uprave. Sedaj tudi te mase lahko izpregledajo in uvidijo, da je klerikalna stranka po svetovni vojni padla na najnižji nivo ter zagrešila toliko političnih prestopkov, da ne more pod nobenim pogojem nastopiti več s svojimi nesrečnimi, iskrenimi programi in s svojo doseda-

njo absolutno nesposobno taktiko proti enotni in močni državi. Nasprotovati več let državi in edinstvu, goniti avtonomistično lajno do absurdnosti in nato pogoreti na celi črti, to ni kar tako, in slovensko ljudstvo je prepametno, da v bodoče nasede agitatorjem, ki pod krinko cerkvenih in verskih programov hočejo udobno življenje visokih politikov in delomirnih agitatorjev.

Razvoj vladne krize.

Notranje razmere v demokratskem klubu. — Pribečevič nasproten vladi, odvisni od Radića.

— Beograd, 26. marca. (Izv.) Od Nj. Vel. kralja poverjen mandat za sestavo vlade vrne Pašić danes, na kar bo po splošnih kombinacijah poverjena sestava vlade predsedniku demokratske stranke Ljubi Davidoviću. Včeraj je Pašić povabil k sebi na razgovore vse voditelje opozicijskih in drugih parlamentarnih skupin. Ljuba Davidovič je Pašiću kratko v imenu celokupnega bloka izjavil, da blok odklanja sodelovanje v njegovi, na novo sestavljeni vladi. Obenem je Ljuba Davidovič izjavil, da je treba blok, sestojč iz demokratskega, muslimanskega in jugoslovenskega kluba smatrati kot enotno parlamentarno skupino. Vsled tega se dr. Korošec in dr. Spaho nista odzvala vabilu na razgovore. V imenu zemljoradnikov je Voja Lazkić Pašiću izjavil, da zemljoradniški klub odklanja vsako sodelovanje v kakršnibodbi vladi.

— Beograd, 26. marca. (Izv.) Nikola Pašić je včeraj popoldne nadaljeval razgovore z zastopniki parlamentarnih klubov. Popoldne je konfiriral s predsednikom nemškega kluba dr. Krafftom in nato s posl. Ferarjem Drago, voditeljem džemijeta. Prvotno so bili v parlamentu razširjeni glasovi, da Nemci ne bodo več podpirali radikalov in da ostanejo kolikortoliko nevtralni. Te vesti so bile netočne. Opatiji je, da bodo Nemci skušali ohraniti stike z radikali.

— Beograd, 26. marca. (Izv.) Včeraj popoldne so zaprosili Ljuba Davidovič, dr. Korošec in dr. Spaho za avdienco na dvoru. To svojo prošnjo so utemeljevali s tem, da žele Nj. Vel. kralju povsem točno pojasniti parlamentarni položaj in številčno razmerje posamičnih skupin v zbornici. O razmerju glasov je namreč Ljuba Jovanović v svoji avdijenci v ponedeljek kralju poročal, opozicija pa smatra, da predsednik skupščine ni bil o vsem točen. Vsi trije poslanci so bili vabljeni zvečer na večerjo, kjer so dalj časa ostali v razgovorih s kraljem.

— Beograd, 26. marca. (Izv.) Iz krogov Pribečevičeve skupine prihaja informacija, da je položaj v demokratski stranki postal zelo kritičen. Demokratske organizacije na Hrvatskem in v Slavoniji so proti vsakemu sodelovanju s federalističnim blokom in tudi proti podpori vlade, ki bi bila popolnoma odvisna od milosti in samovolje Stjepana Radića. Desničarji v demokratskem klubu naglašajo, da je treba računati z razpoloženjem v teh demokratskih organizacijah in z mišljenjem demokratskih volilcev na Hrvatskem in v Slavoniji ter ne morejo nikakor dopustiti, da bi nastal v teh krepkih organizacijah usodopolen razkol, ki bi prišel radičevcem v korist. Nekateri desničarji naglašajo, da Pribečevičevi tovariši, ki jih je okoli 20, ne odobravajo politike opozicijskega bloka, ker jo smatrajo za škodljivo narodnemu in državnemu edinstvu in razun tega je celokupni blok popolnoma odvisen od HRSS. Demokratski desničarji ne morejo preklapati ono, kar so pet let zastopali. Odklanjajo vsako odgovornost za nadaljni razvoj notranje-političnih razmer.

— Beograd, 26. marca. (Izv.) Včeraj ob 15. popoldne so se na Pribečevičevem stanovanju sestali njegovi prijatelji in demokratski desničarji na daljšo konferenco. Razmotrivali so glavno vprašanje, če more demokratska stranka vstopiti v vlado, ki bi bila odvisna od radičevcev. Po izjavah nekaterih demokratov je Pribečevič naglašal, da se je situacija poslabšala stem, ker je zadnje dni okolica Ljube Davidoviča podpirala ono strujo, ki zahteva koalicio s klerikalci in muslimani proti strankam, ki zastopajo načela državnega in narodnega edinstva. Pribečeviča skupina načeloma in odločno odklanja vsako sodelovanje demokratskega kluba z elementi Radičeve stranke. Če demokratski klub ne odobri tega načela, so desničarji pripravljeni preiti v opozicijo in izvajati skrajne konsekvence.

Predsedniku demokratskega kluba Ljubi Davidoviću je bilo o tem sestanku naslovljeno pismo, ki ga je podpisalo 14 Pribečevičevih somišljenikov. To pismo tolmačijo tako, da je Pribečevičeva skupina proti vladi opozicijskega bloka in da je odločena storiti vse, da ne pride do sestave kake vlade, ker ne more biti odgovorna za nadaljni razvoj političnih dogodkov.

Za danes ob 10. dopoldne je sklicana plenarna seja demokratskega kluba, na kateri se imajo notranje razmere v klubu popolnoma razčistiti in na kateri ima klub definitivno odgovoriti na Pribečevičevo pismo. Danes je začasno preloženo težišče parlamentarne situacije v demokratski klub. Kombinacija, da sestavi vlado Ljuba Davidovič, je danes dopoldne precej negotova in neverjetna, nekateri opozicijski krogi so včeraj skušali z vsemi sredstvi, da bi prišlo do sestave vlade, ki bi jo tvorili demokratje, slovenski klerikalci in bosanski muslimani. Videti pa je, da je ta kombinacija začasno padla v vodo.

Sprememba režima.

— Beograd, 26. marca. (Izv.) V službi kolaboracije Pribečevičeve grupe z radikali se bo doseganji samoradikalški režim temeljito izpremenil, kar so podana jamstva, da se bo v prihodnje v Vidovdanski ustavi izraženo načelo enakopravnosti vseh treh plemen ter vseh pokrajin, ki tvori podlago nesklajenemu narodnemu edinstvu, z vso strogostjo izvajalo tudi v praksi. Predvidena je reparacija usodnih upravnih pogrešk, ki so bile zadnje leto največ po krivdi lokalnih faktov v tako zvanih »prečasnih« krajih napravljene. Tudi ima slediti reforma in izprememba uprave v Sloveniji in v drugih pokrajinah s ciljem krepkejšega izboljšanja, da se tako odstrani nezadovoljstvo širokih mas naroda. V socialnem in gospodarskem pogledu so v načrtu novega režima koncesije, ki vodijo račune o potrebah vseh pokrajin in države, da s potegne ljudstvo iz težke gospodarske krize in socialne bede, v katero je zašlo.

VELIKA SENZACIJONALNA ARETACIJA V PRAGI.

— Praga, 26. marca. (Izv.) Radi pokupljivosti je bil aretiran ministerjalni svetnik Ludvik Sittmann. Ravnatelj telefonske-telegrafske družbe »Elektra« v Olomucu Höhnel je nabavil aretiranemu 106.000 Kč vredno polhišvo in izplačal gotovino 70.000 v gotove svrhe. Tudi od drugih ravnateljev je prejel v celoti okoli 150.000 Kč. Na podlagi njegove izpovedbe so bili trije ravnatelji aretirani. Aretacije vzbujajo veliko senzacijo.

Aleksej Tolstoj.

Polet na Mars.

Roman.

Lopa je bila slabo razsvetljena — nad mizo, polno risb in knjig, je gorela električna svetiljka v pločevinastem senčniku. V ozadju lope se je dvigal do stropa obdelan les. Tu je planel tudi kovaški meh, ki ga je gonil delavec. Skozi tramove se je svetlikala kovinasta površina okroglega telesa. Skozi napol odprta vrata je bilo videti zlate žarke zahajajočega solnca in goste oblake, ki so se dvigali nad morjem. Delavec, ki je gonil kovaški meh, je spregovoril polglasno:

— Nekdo je prišel, Mstislav Sergejevič.

Izra lesa se je pojavil srodni postave, krepak možki. Njegovi gosti, kuštravi lasje so bili snežno beli. Lice, mlado, obruto, z lepimi, velikimi ustmi, z živahnimi svetlimi očmi, ki so silile nekam pred obraz in zrla, ne da bi trenile. Bil je v platni, umazan in na prsih odprti srcaji, v zašitih hlačah, prevezanih z vrvo. V roki je držal zapacano, raztrgano risbo. Ko se je bližal, je poskušal zapeti na prsih srcajo z gumbom, ki ga ni bilo.

— Prihajate glede objave? Hočete leteti? — je vprašal z zamolkim glasom in pokazal Skylessu stol pod svetiljko, sedel njemu nasproti, vrgel proč risbo in začel polni pipo. To je bil sam inženir S. M. Los. S povečanim pogledom je kadil, — yžgalica

je osvetlila od spodaj njegovo krepko lice, dve gubi okrog ust — ožone poteze — široko odprte nosnice in temne obrvi. Skyless je bil zadovoljen z ogledom. Pojasnil je, da nima namena leteti, pač pa je prečital objavo na prospektu »Rdečih Zarij« in smatra za svojo dolžnost, da seznani svoje čitatelje s tako izrednim in senzacionalnim načrtom medplanetne zveze. Los je poslušal, ne da bi spustil z njega svoj srepi, svetli pogled.

— Škoda, da nočete poleteti z menoj, škoda, — pokimal je z glavo — ljudje se me boje, kakor orca. Čez štiri dni zapustim zemljo in doslej še nisem mogel najti spremljevalca. — Zopet je prižgal vžgalico in izpustil oblak dima. — Kakšne podatke potrebujete?

— Najbolj izrazite poteze Vašega življenjepisa.

— Tega nihče ne potrebuje — je dejal Los.

— Nič posebnega. Učil sem se z borimi krajevarji, od dvanaestega leta jih služim sam. Mladost, leta, šolanje, beda, delo, služba v petindesetih letih nobene poteze, ki bi zanimala Vaše čitatelje, nič izrednega, izvenzemski. — Los je iztegnil spodnjo izstredno, na mah je postal resen, gube okrog ust so postale še bolj izrazite. No, torej. S tem strojem — s pipo je pokazal v smeri proti lesu — se ukvarjam že davno. Graditi sem začel pred enim letom. To je vse.

— Koliko mesecev približno Vam bo potrebno, da preletite razdaljo med zemljo in Marsom? — je vprašal Skyless in ogledoval konec svojega svinčnika.

— Mislim, devet ali deset ur, ne več.

Skyless je dejal na to: — Aha! Nato je zardel in mišice so zaigrale na njegovem obrazu. — Zelo bi Vam bil hvaležen, — je spregovoril z vsiljivo vljudnostjo, — če bi se mi zaupali in če bi resno vzeli najin pogovor.

Los je položil komolce na mizo, zavil se je v tobačni dim, skozi katerega so se zasvetile njegove oči:

— Osemnajstega avgusta se približa Mars zemlji na 40 milijonov kilometrov, — je dejal, — to razdaljo moram preleteti. Iz česa sestoji? Prvič — višina zemeljske atmosfere — 75 kilometrov. Drugič — razdalja med planetoma v brezračnem prostoru — 40 milijonov kilometrov. Tretjič — višina Marsove atmosfere — 65 kilometrov. Za moj polet je važno samo teh 140 kilometrov zraka.

Vstal je, potisnil roke v žep, njegova glava je izginjala v senci, v dimu, osvetljene so bile samo odpete prsi in kosmate roke z zavihanimi do komolca rokavi.

— Običajno imenujemo polet — polet ptice, padajočega lista, aeroplana. Toda to ni polet, temveč plavanje v zraku. Pravi polet je padanje, kadar se telo dviga pod vplivom sile, ki ga goni. Primer — raketa. V brezračnem prostoru, kjer ni odpora, kjer nobena stvar ne ovira poleta — raketa se bo dvigala z vedno večjo brzino, — tam lahko očitno dosežem brzino svetlobe, če me ne bo motil magnetni vpliv. Moj aparat je zgrajen baš po principu rakete. V atmosferi zemlje in Marsa bom moral preleteti 140 km. Z dvigom in padcem zavzame to poldrugo uro. Eno uro računam na to, da pridem

iz privlačnosti zemlje. Dalje, v brezračnem prostoru, lahko letim s poljubno brzino. Toda dve nevarnosti ste: — od prevelike brzine lahko popokajo krvna telesa in drugi: ako priletim z ogromno brzino v atmosfero Marsa, bo udarec v zrak silil onemu, kakor, če bi se zapel v pesek. Hipoma se lahko aparat in vse, kar je v njem, spremeni v plin. V medvezdnem prostoru krožijo kosci planetov neporojenih ali pogibljiv svetov. Ko se zapeljo v zrak, tedaj hipoma zgorevajo. Zrak je skoraj neprodorna stena. Na zemlji je bila sicer nekoč prebita.

Los je potegnil roko iz žepa, jo položil z dlanjo kviku na mizo pod svetiljko in stisnil pest.

— V Sibiriji, med večnim ledom, sem odkopal mamont, ki so poginili v zemeljskih razpokah. Med njihovimi zobmi je bila trava, pasli so se tam, kjer je zdaj led. Jedel sem njihovo meso. Niso se bili še razkrojili. Zamrznili so v par dneh, zasul jih je sneg. Bržčas — odklonitev zemeljske osi je nastala trenutno. Zemlja je trčila ob ogromno nebesno telo, kajti imeli smo drugega spremljevalca, ki je bil manjši od lune. Pritegnili smo ga, padel je, razbi zemeljsko skorjo in odklonil tečaje. Morda je ba pod tem udarcem poginil del suhe zemlje, ki se nahajal zapadno od Afrike v Atlantskem oceanu. Torej, da se ne raztopi, ko se zapeljem v Marsovo atmosfero, bom moral močno zavirati brzino. Zato računam na ves polet v brezračnem prostoru šest do sedem ur. Čez nekaj let potovanje na Mars ne bo bolj komplicirano, kakor je polet iz Moskve v Berlin.

Vlada nacionalnega bloka na vidiku!

Važna izjava Svetozarja Pribičevića.

— Beograd, 26. marca. (Izv. Ob 13.30.) V parlamentarnih krogih je danes smatrali za gotovo stvar, da sestavi vlado Nikola Pašić. Ta vlada ima značaj vlade nacionalnega bloka. V novi vladi bo sodeloval Svetozar Pribičević. Razplet krize je pričakovati za končan danes popoldne, ko se v posamnih klubih parlamentarna situacija razčisti in ko dobi Nikola Pašić definitivne odgovore še od nekaterih parlamentarcev. Parlamentarni krogi računajo, da bo kralj že danes podpisal ukaz o imenovanju koalicijske vlade.

— Beograd, 26. marca. (Izv.) Za nagli razplet sedanje krize je velikega pomena včerajšnji sestanek Nikole Pašića s Svetozarjem Pribičevićem. Ta sestanek je bil včeraj in je trajal skoraj polnoč. V parlamentarnih krogih se je slišalo, da s sigurnostjo razširila govornica, da je gotovo dejstvo, da se ima smatrati krizo za končano. Nova koalicijska vlada bi bila sestavljena iz radikalov, Pribičevićevih demokratov in džemijeta.

Po končanem sestanku so slišali mnogoštevilni novinarji obkrožili Svetozarja Pribičevića. Navzok je bil tudi Vaš dopisnik. Po dolgem molku, ki ga je varoval Pribičević vse do onega momenta, ko se je pričela akcija za ustanovitev opozicijskega bloka, je danes odkrito in jasno izjavil posl. Pribičević:

»Gospod! Mene je povabil predsednik vlade, da mu podam svoje mnenje o politični situaciji. Kakor vedno, sem tudi tokrat odkrito izjavil — to sem izjavil tudi v demokratskem klubu — da ne odobravam politike bloka

in nisem za blok. Rad odkrito povem svoje mnenje in to sem tudi povedal predsedniku vlade, da sem za koalicijsko državotvornih strank.«

— Beograd, 26. marca. (Izv.) V razpletu sedanje krize je treba zabeležiti važno dejstvo, da prevladuje v vseh državotvornih skupinah ideja o ustanovitvi nacionalnega bloka in da demokratski klub preživlja težko krizo, kajti danes se formalno izvrši razhod obeh struk, ki ste vladale v klubu. Pribičević namerava ustanoviti samostojno demokratsko skupino ter nadaljevati oz. brniti politiko državotvornih strank.

— Beograd, 26. marca. (Izv.) Vladina kriza se ima rešiti do danes do 12. ter okoli 13. pričakujejo podpis kraljevega ukaza. Novo vlado podpre tudi 17 poslancev Pribičevićevih demokratov skupine in se bo imenovala koalicijska nacionalna vlada. V tej vladi bi dobili demokratje štiri ministrske sedeže in sicer: Svetozar Pribičević prosvetno ministrstvo, dr. Edo Lukinić trgovsko ministrstvo, dr. Krizman prometno in Kosta Timotijević pravosodno.

Glede notranjega ministrstva je Svetozar Pribičević izjavil, da ta resor lahko ohrani radikalni, za notranjega ministra pa se ima imenovati oseba, ki bo dala garancije za korektno postopanje napram državotvornim elementom in, ki bo sposobna odločno braniti državno edinstvo in vidovdanske ustave ter voditi politiko močne roke napram elementom, ki zagovarjajo program segačije naše edinstvene države. Kakor zatrjujejo, ima postati notranji minister posl. Nastas Petrović zelo odločen in agilen mož.

Nagel razplet vladne krize.

Pašić sestavi še danes novo »vlado nacionalnega bloka«.

— Beograd, 26. marca. (Izv.) Od našega narodnega osvobođenja in ustanovitve naše države ni imela niti ena vladina kriza tako globokega in dalekosežnega pomena, kakor sedanja. To vladino krizo lahko označimo tudi za krizo državnega in narodnega edinstva. Vsi politični in parlamentarni taktori spremljajo z najglobokejšim zanimanjem in z veliko mrzlico vsak najmanjši političen in parlamentaren dogodek, ki se pojavlja v razpletu sedanje krize. Neobčutljivo je tudi dejstvo, da se bo vladina kriza v najkrajšem času zaključila in že danes je pričakovati nje definitivne rešitve.

Z mrzlično neestrpnostjo pričakujejo danes končni razplet krize. Politični

krogi podpirajo okolnost, kako velike važnosti je rešitev sedanje krize za nadaljnji obstoj državnega in narodnega edinstva. V osredje krize je stopilo vprašanje, da gre pri tem tudi za spremembo osnovnih temeljev naše državne ureditve in da so v nevarnosti bistveni elementi državnega obstoja in državnega edinstva. Napram federalističnemu bloku stopa danes v osredje povodovod krize vprašanje kompaktnega nacionalnega bloka, ki se ima razširiti na vse pokrajine naše države in ki ima zbrati vse one nacionalne in napredne elemente, ki zagovarjajo načelo državnega edinstva. Iz teh razlogov žele pravi nacionalni elementi, da se mora podpreti vlada nacionalnega bloka.

Sporazum med Pribičevićem in Pašićem.

— Beograd, 26. marca. (Izv.) Vaš dopisnik je izvedel iz zelo zanesljivega vira, da je sporazum med radikalni in Pribičevićem gotova stvar. Svojnemu sestanku Pašić-Pribičević so prisostvovali tudi skupščinski predsednik Ljuba Jovanović, minister ver dr. Voja Janjić in posl. dr. Laza Marković. Ugotovljen je bil končni sporazum. Pašić ima sestaviti vlado nacionalnega bloka. Ni še določeno število ministrskih sedežev, ki jih imajo prevzeti demokratje. Pašić je pripravljen Pribičeviću dati na razpolago štiri ministrske resore. Pribičević razpolaga celokupno s 17 poslanci, 14 njegovih pristašev in 3 demokratski disidenti.

Na današnji seji demokratskega kluba, katero pričakujejo z največjo napestostjo, se končno odloči in pride do definitivne odločitve Pribičevićevske skupine od Davidovičev. Značilno je po poročilu »Politike«, da je Pribičević izjavil, da podpira samo vlado državotvornih elementov, da vstopi takoj v opozicijo, če vlado prevzame opozicijski blok, vstopi pa tudi v opozicijo proti eventualni homogeni radikalni vladi.

Pribičevićeva skupina in nova vlada.

— Beograd, 26. marca. (Izv.) Parlamentarni račun o razmerju med Pašićevo vlado in opozicijskim blokom je tale:

Pašić razpolaga sedaj v parlamentu celokupno s 142 zanesljivimi glasovi in sicer 108 radikalov, 17 demokratov Pribičevićevske skupine, 13 džemijetov, 2 radičevskih disidentov, 1 srbski nacionalist in 1 Rumun. Opozicija nastrojno razpolaga: 32 demokratov, 24 klerikalcev, začasno 20 radičevcev in 18 muslimanov. To je jedro opozicijskega bloka, skupaj 94 kompaktnih glasov, katerim se pridružujejo še 11 zemljoradničkov in eventualno 8 Nemcev, tedaj ima v tem momentu opozicija v narodni skupščini 113 glasov. Od Pribičevićevske skupine so naslednji: Svetozar Pribičević, Valerijan Pribičević, dr. Edo Lukinić, Večeslav Wilder, Grisogono, dr. Krizman, Kalembar, Joca Trifunović, dr.

Svetislav Popović, dr. Srdjan Budisavljević, Branković, Srećan Vukosavljević, Dušan Bosković in Kosta Timotijević. Pribičevićevi skupini so se formalno in dejansko pridružili tudi trije demokratski disidenti: Afšić, Anastazijević in Trajković.

Vtis Pašićeve demisije v Italiji.

— Rim, 25. marca. (Izv.) Vesti o Pašićevi demisiji niso v rimskih krogih izzvale nikakega presenečenja n iznenadenja. Smatrajo, da se bo notranja kriza v kraljevini SHS normalno razvijala. Listi naglašajo, da sestavi Pašić novo vlado in da ostane v tej vladi kot zunanji minister dr. Ninčić. Opozarjajo tudi, da sedanja vladina kriza ne bo imela globokega vpliva na potek trgovinskih pogajanj med obema državama, temveč se bodo ta le nekoliko zavlekla.

Italijanski poslanik na našem dvoru Bodrero je včeraj prispeval v Rim ter je poročal Mussoliniju o vseh aktualnih vprašanjih. Poslanik je izjavil novinarjem, da bodo trgovinska pogajanja z Jugoslavijo končana meseca junija, na kar sledi poset jugoslovenske kraljevske dvojice rimskemu kralju.

Grška — republika.

Odstranitev dinastije. — Pomiloščenje političnih nasprotnikov.

— Atene, 25. marca. (Havas.) Narodna skupščina je sklenila odstraniti dinastijo in proglasiti republiko.

— Atene, 24. marca. (Havas.) Zbornica je izrekla zaupnico vladi z 259 glasovi proti 13.

— Atene, 25. marca. (Izv.) Na današnji seji je narodna skupščina sprejela z 203 glasovi načrt zakona, s katerim se proglasi Grška za republiko.

— Atene, 25. marca. (Izv.) Proglasitev republike je bila izvedena popolnoma mirno. Vlada je sklenila, da ima o definitivni republikanski obliki odločiti grški narod z ljudskim glasovanjem. General Konduriotis ima ostati še nadalje regent. Kralj Jurij, popolnoma zapuščen od vseh evropskih dvorov, se je hotel prostovoljno odpovedati prestolu, kar so pa odsvetovali rojalisti.

— Atene, 25. marca. (Izv.) Odstavitelj dinastije Glücksburg so zaplenjena vsa posestva.

— Atene, 25. marca. (Izv.) Vlada je izrekla splošno politično amnestijo. Vsi v zaporih se nahajajoči oficirji, ki so vodili protirevolucijo, so pomiloščeni. Ljudsko glasovanje je določeno za 12. aprila.

— Atene, 25. marca. (Izv.) Iz formalnih ostrov je angleški poslanik prekinil diplomatske zveze z sedanjo grško vlado, ker so bili akreditirani poslaniki dokumenti izročeni kralju, ki je sedaj odstavljen ko je proglašena republika.

TRGOVINSKA POGAJANJA Z ITALIJO.

— Beograd, 26. marca. (Izv.) Jugoslovenska in italijanska delegacija sta včeraj nadaljevali razpravo o ureditvi medsebojnega prometa. Sprejet je načrt tranzitne konvencije, ki ga je izdelala podkomisija. Konferenca je tudi razpravljala o poštni konvenciji.

Spor med Romunsko in Rusijo.

— Moskva, 26. marca. (Wolff.) Po poročilih ruske brzolovne agencije iz Ukrajine je tja iz Besarabije prišlo mnogo ruskih beguncov, ki so morali zapustiti Besarabijo radi terorja, ki ga izvršujejo nad ruskim prebivalstvom v Besarabiji romunske politične oblasti. Na obeh straneh Dnepra je opažati sumljivo gibanje. Romunska vlada je na Vlaškem in v Transilvaniji koncentrirane vojaške čete premestila v Besarabijo. Romunska vlada je prepovedala izdajanje ruskih listov v Besarabiji. Po poročilih iz Kišineva namerava ruska sovjetska vlada zagovarjati predlog, da se ima odločiti Besarabija o svoji državni pripadnosti potom ljudskega

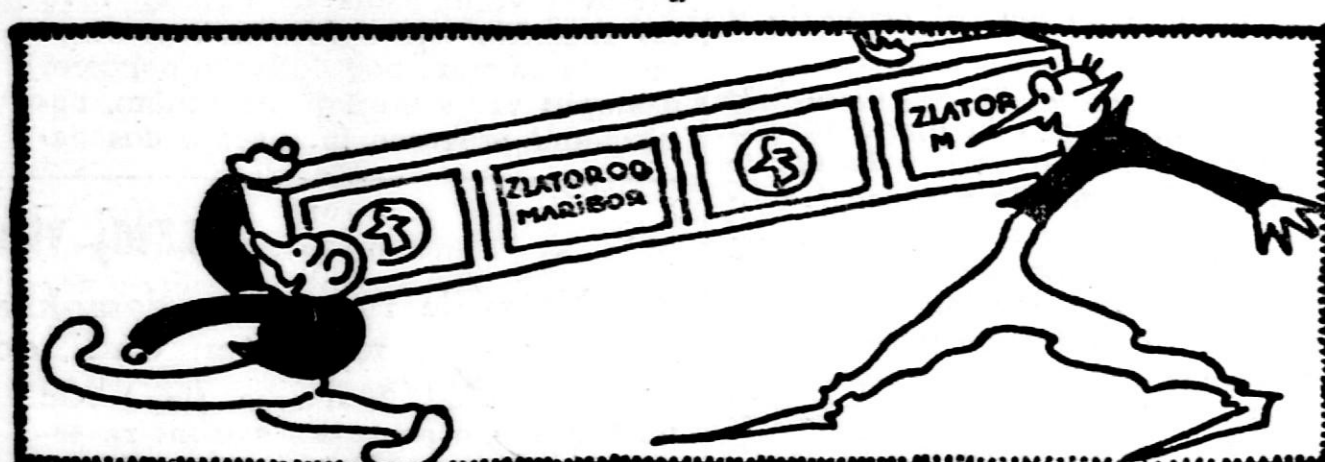
glasovanja. Ljudsko glasovanje bi moralo biti izvedeno popolnoma svobodno. Ta predlog stavi Rusija na sestanku z romunskimi delegati, ki je bil odprt včeraj na Dunaju.

MAŠA ZADUŠNICA ZA POSLANIKOM TUSARJEM.

— Berlin, 26. marca. (Izv.) V prisotnosti diplomatskega zbora in zastopnikov nemške vlade je bila včeraj v cerkvi češkoslovaškega poslanstva maša zadušnica za pok. poslanikom Vlastimilom Tusarjem m. Državnega predsednika je zastopal tajnik dr. Meisner. Navzok je bil tudi zunanji minister dr. Stresemann. Pooblaščen minister dr. Girs je v zastopstvu čsl. vlade omenjal pokojnikove sposobnosti, ki si je pridobil velikih zaslug za vzpostavitev obojestranskih diplomatskih stikov med Berlinom in Prago.

KRAŠKI IN NOTRANJSKI ŽUPANI PRI MUSSOLINIJU.

— Rim, 25. marca. (Izv.) Včeraj je sprejel Mussolini številno deputacijo slovenskih županov pod vodstvom tržaškega župana, senatorja Pitacco. Poročila se je udanostna izjava Mussoliniju, kateremu slovenski župani popolnoma zupajo. Govorili so ž njim o vojni odškodnini in o nanoškem vodovodu, ki interesira 37 občin, o kamnolomih v Nabrezini itd. Mussolini je obljubil, da si pride ogledat Juljsko krajino.

Po časnikih povsod se bere, da »Zlatorog« zamorca pere ko brata Čuk sta to seznama, po milo koj sta se podala.

Nadaljevanje sledi.

Politične vesti.

— Vladna kriza in državni uslužbenci. Nenadna vladna kriza je spravila v velike skrbi zlasti državne nameštence, ki se zavedajo, da pomenja ta kriza veliko nevarnost za rešitev državnega proračuna. Ako državni proračun ne bo rešen v določenem roku, so splošne pogoje po vodi vse njihove nade, da se končno vendarle vsaj znosljivo uredi njih gnotni položaj. Zato so vsi enotni v želji, da se vladna kriza čimnapreje reši in se poskrbi za to, da narodna skupščina da državi, kar je njenega, to je državni proračun. Šele ko bo rešen državni proračun in bo s tem vsaj deloma zadovoljeno tudi zahtevam državnih nastavljenecov, naj se prične z raznimi eksperimenti v državopravnem oziru.

— Skrb naših gospodarskih krogov. Ob vestih, da je izbruhnila vladna kriza, je zavladala velika vznemirjenost posebno v naših gospodarskih krogih, ki se boje, da bo ta kriza zadržala državo na poti gospodarske konsolidacije, ki se je jela v zadnjem času uveljavljati že na vseh poljih. Vsi naši gospodarski krogi so zainteresirani na tem, da se dosedanja finančna politika v bistvu ne spremeni, ker so edino tako podana vsa jamstva za stabilizacijo naše valute, od česar je odvisno vse naše gospodarsko življenje.

— Naš vatikanski poslanik v Beogradu. Včeraj je prispeval v Beograd iz Rima naš poslanik pri Vatikanu dr. Josip Smolka. Poročal je ministrskemu predsedniku Pašiću in zunanjemu ministru dr. Ninčiću o dosedanjem razvoju in pogajanjih za sklenitev konkordata z Vatikanom.

— Železničarji v Sloveniji! Osobje bivše Juž. železnice še vedno ni dobilo nobenega predujma, ne v Sloveniji ne v Hrvatski. Državni železničarji v območju bivšega inšpektorata Ljubljane pa se ne prevajajo. Naše doslejnjše prizadevanje je — razen obljub — ostalo brezuspešno. Zato smo danes odposlali tole brzolovko: »Gospodu min. predsedniku, gospodu ministru za promet in gospodu predsedniku narodne skupščine, Beograd. Rimskega sporazuma narodna skupščina še do danes ni ratificirala. Osobju bivše Južne železnice komitet v ministrstvu za promet ne prizna predujma. Prevajanje državnih železničarjev bivšega inšpektorata Ljubljane se ne vrši, ker za direkijo Ljubljane še ni postavljena komisija. Vse osobje direktije Ljubljane se nahaja v težkem materijelnem položaju in najodločnejše protestira proti takemu nezasišanemu postopanju ter zahteva takojšnjo rešitev teh vprašanj. — Udrženje jugoslovanskih narodnih železničarjev v Ljubljani.

— Protestni zbor prigodom aneksije Rijeke. Prejeli smo in pričujemo: Inicijativom Orjuna Zagreb imao se u nedelju dne 16. o. m. prigodom aneksije Rijeke po Italiji održati javni protestni zbor nad nepravdom i nasiljem na našem narodu pod Italijom, kao i protiv njene imperijalističke politike uperene u prvem redu protiv nas. Tem protestu bila su pozvana i nacionalna udruženja, koja su se veoma rado odazvala i sudelovala su kod organizovanja toga zbora, a ta su: Narodna Odbrana, Jugoslovenski Sokol br. I i II, Zagreb, Savez Dobrovoljaca, Jadranska Straža i drugi. Zbor se imao održati na otvorenom mestu pred kazalištem, ali je bio zabranjen po g. namesniku Čimiću i oko pregovaranja toliko se vremena izgubilo da se toga dana 16. tog meseca nije moglo savzati nameravani zbor gradjanstva dok je Omladina zbor održala na Univerzitetu, kako je to već javnosti poznato. Delegati rečenih organizacija pošli su kod namesnika i zatražili, da se dozvoli taj zbor u zatvorenom lokalu, predajući mu, važnost tog zbora kao i pravo gradjana, da slobodno mogu izraziti osećaje svoje boli i žaljenja nad gubitkom i podjarmljenjem velikog dela našeg naroda. Ovi razlozi nisu bili uvaženi, zbor je bio zabranjen sa obrazloženjem, da bi taj zbor navodno mogao pobuditi negodovanje kod našeg suseda. Nemajući mogućnosti, da svoje mišljenje izraze u jednoj rezoluciji iznesu na zboru, te potpisane organizacije prisiljene su, da se obrate na novinstvo, da se tim putem iznese sledeća rezolucija: Svesni da je naša Otadžbina u sporu sa Italijom pretrpila veliki poraz u ekonomskom i nacionalnom pogledu, a znajući, da zadnji gubitak Rijeke daje Italiji još veću bazu njenoj imperijalističkoj politici, koja teži za ekonomskim političkim podjarmljenjem naše nacije, uvereni, da su svi ti gubici posledica naše nutarnje slabosti i razoroženosti, izjavljujemo ovim, da mi u svojoj nutrini ne priznajemo nikakvih aneksija, pa i najmanjih delova naše nacije, i zavetujemo se, da ćemo sve svoje osećaje, težnje, sile i sposobnosti upotrebiti, da naša Nacija ojača i da tako osnažena oslobodi svu zarobljenu braću. — Orjuna, Jugoslovenski Sokol I. i II., Narodna Odbrana, Savez Dobrovoljaca, Jadranska Straža i drugi.

— Maršal Nivelle umrl. Francosko armado je zadela te dni druga težka izguba. Preteklo soboto je umrl v Parizu maršal Nivelle. Pokojni je bil do začetka svetovne vojne skromen častnik generalnega štaba. V svojem času pa je obrnil nase pozornost vrhovnega povelstva izkazalo se je, da je bil Nivelle izreden talent glede koncentracije in sodelovanja pehote s topništvom. Imenovan je bil za divizionarja, pozneje za poveljnika armade ter poslan pod Verdun. Tu je izvršil zelo važno delo. V oktobru leta 1916. je zbral ogromno množino topništva, poslal obnem v boji proti Nemcem nove francoske in zavezniške divizije ter izbil nemškim četam iz rok trdnjavi Vaux in Douaumont. To je bil eden najvažnejših dogodkov v svetovni vojni. Nivelle je bil imenovan za maršala. Leta 1917. pa se je vojna sreča obrnila, prišlo je do usodnih bojev pri Chemin des Dames, Francozi so bili poraženi. Zavoljo tega neuspeha je postal Nivelle, naj ga pošljejo v Alžir. Po sklenjenem miru je postal član glavnega zavezniškega vojnega sveta. Bil je tudi v Ameriki, kjer je širil protinemško propagando. Star je bil 65 let.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠCA V LJUBLJANI.

DRAMA.

Začetek ob 20. zvečer.

Sreda 26. marca: Tri maske, Smešne prelozje, Priljudni komisar. Red A. Četrtek 27. marca: Ašantka. Red B. Petek 28. marca: Cezar in Kleopatra. Red B. Sobota 29. marca: »Danes bomo tiči«, delavska predstava. Izven. Nedelja 30. marca: Cezar in Kleopatra. Izven. Ponedeljek 31. marca: Kamela skozi uho šivance. Red C.

OPERA.

Sreda 26. marca: Zaprto. Četrtek 27. marca: »Madame Butterfly. Gostuje ga. Deblicka. Red F. Petek 28. marca: Plesni večer: Ipavčev »Možiček« in razni plesi. Red D. Sobota 29. marca: »Faust, gostuje ga. Deblicka. Izven. Nedelja 30. marca: Faust. Izven. Ponedeljek 31. marca: Zaprto.

★ ★ ★

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER

v Ljubljani.

V nedeljo, dne 30. marca: »Zakonske zmešnjave.«

★ ★ ★

— »Zakonske zmešnjave« je priljubljena veseliga, ki jo uprizorijo v nedeljo, dne 30. marca Sentjakobčani. Vsled krasnih zapletov in neprisiljenega humorja, je dosegla pri svoji premijeri velik uspeh. Kdor hoče res neprisiljene zabave, naj posesti predstavo. Vstopnice so v predprodaji v kavarni Zalaznika na Starem trgu.

— Sprememba opernega repertoarja. V četrtek zvečer poje se ponovno Puccinijeva opera Madame Butterfly z gostom gospo Hedviko Deblisko, ki je dosegla pri svojem sinočnem prvem nastopu velik uspeh. Predstava Butterfly se vrši za red F. V petek, dne 28. tm. pa bo prvi plesni večer našega baletnega ansambla pod vodstvom baletnega mojstra g. Aleksandra Trobiša. Vprizori za izvirna slovenska pantomina »Možiček«, delo skladatelja dr. Josipa Ipavca, poleg Možičke pa še več različnih plesov. Plesni večer se vrši za red D. Natančnejši spored priobčimo v jutrišnji številki. Opozarjamo na delavsko predstavo po znanih cenah, ki se vrši v soboto, dne 29. tm. in pri kateri priklji se vprizori več zabavna burka »Danes bomo tiči«.

— Opera. Gostovanje ga. Deblicke v »Madame Butterfly«. Ga. Deblicka, kole najmočnejša stran je, po časopisnih noticah sodeč, koloratura, je včeraj pokazala, da je tudi v artil velikega spoštovanja vredna pevka. Njen glas je zlasti v višni obsežen in zmogovit, ter v najvišji legi spominja na timbr ge. Lovšetove. V vseh legah je lepo izravnana in seže zlasti v zanosni kantileni do srca. Čutiš pa takoli, da se bo uveljavila še bolj kot koloraturka. Igra se nam ni zdelo prepričevalna, vendar je na nekaterih mestih drugega akta vzbudila globoko sočustvovanje. Ne gre nam pač nedosežna ga. Ada Poljakova iz spomina. Predstava je bila lepa. Nemnogobrojno publika je zlasti g. Deblicko odločevala z najvišjehnejšo pohvalo. Pri pultu je bil g. Matačić, ki se je vneto zavzel za kar najpreciznejšo izvedbo »Butterfly«.

— Ivan Žiga Popović. Popravek in dodatek k članku A. K. B. »Iv. Ž. Popović« (Sl. Nar. 23. marca, str. 9): Pisec članka pravi, da je »skoraj bolj verjetno«, da je Popovičev oče stanoval na Zalogu pri Zalcu. To je še celo gotovo; stari Popovič je bil namreč v službi grofa Schrottenbacha (Zvon 1881. 106) in ta rodovina je imela skoro vse 18. stoletje v svoji posesti grad Zalogo pri Zalcu (Janisch, »Top-stat. Lex. v. Steiermark, 1885, III, 765), nikdar pa ni imela ne dolenskega Zaloga (Breitenau) ne gorenjskega (Wartenberg), (kakor je razvidno iz Schivitzove knjige »Der Adel in den Matriken Krains.«) — Zelo se moti g. A. K. B., ko trdi, da je povratni »sich endigen« in »sich anfangen« »skričel slavizem«. Narobe: V Popovičevi dobi so tako pisali najboljši nemški pisatelji, ki so po rodu, vzgoji, izobrazbi in mišljenju pravj Nemci in čisto brez slov. vpliva: Goethe, Forster 1778, Fr. Schlegel 1801, Nicolai 1778, Auerbach (»Deutsche Abende«), Claudius 1819, Lichtwer 1825 in drugi. Citate v dokaz lahko najde gospod A. B. K. v vsaki obširnejši nemški statistiki, tudi v Grimmovem slovarju. Ivan Košič (Novo mesto).

— Modna revija v opernem gledališču. V letošnji spomladanski seziji nastopi uprava našega velesejma z noviteto, modno revijo, ki se bo vršila prikrvat v Jugoslaviji dne 11. in 14. aprila. Modna revija bo tudi vsebinsko zelo bogata, vsaj nastopijo v pevskih, koncertnih in baletnih točkah naši najboljši pevci in igralci. Režijo vodi gospod Šest. Vse bo zaokroženo s igro v treh dejanjih s sodelovanjem orkestra. Tudi ta, damski in modni čevlji, po-

rijo, skratka vse se bo predvajalo v igri potom najboljših igralcev, katerih imena jamčijo, da se bo vse predvajalo res prvovrstno s kretnimi saloni. Sodelujoče naše največje tiskovne kot: Elite, Sinkovec, Šarč, Mayer, Hamann, Maček, Rojina, Pučnik, Kozina Peter, Schwab, Götzl, Pekoli, Trebar, Szantner, Peternel, Fetič-Frankheim, Osrednji zavod, Kenda, Krisper, Kostevc in drugi z nad 30 damskimi in 10 moškimi modeli. Imena tiskovne jamčijo za najlepše stvari. Opozorjamo vse dame in gospe, da počakajo z nakupom spomladanske toilete na modno revijo. Lože se začnejo rezervirati v sejmskem uradu, predprodaja vstopnic se bo vršila pri dnevnih blaginjah gledališča in se še dneve pravčasno objavi.

— V. umetniška razstava »Kluba Mladosti« se je preuredila z novimi deli in ostane odprta neprekinjeno do 6. aprila. Priporočamo jo obisku.

Književnost.

— Nejedly, Bedřih Smetana. 1924. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Cena s poštnino Din 31. Za stoletni jubilej velikega glasbenika je izdala Tiskovna zadruga spominski spis, ki je pravkar izšel v jako lepi obliki in opremi. Z njim smo se Slovenci oddolžili namom velikega Čeha, čigar Prodana nevesta in druge opere so nas ponovno navduševale. Poleg živopisne prinaša knjiga popis vseh Smetanovih del. Vsem čestitkem Smetanovim in prijateljem glasbe jo toplo priporočamo.

— »Novi rođe«. Ilustrovani list za odraslejšo mladino. Izdaja ga »Zveza slov. učitelj. društev« v Trstu. Izhaja prvi dan vsakega šolskega meseca, ter stane na leto Din 36. Vsebinska 6. zvezka: Tone Seliskar: Prebujenje. (Pesem). — Cvetko Golar: Voda lije. Jos. Ribičič: Zavrata pošasti. — Vlad. Levstik: Deček brez imena. — Marija Kmetova: Meleček. Ksaver Meško: Sreča. — Poldi Leskovec: Trojka. — Zrnca. — Kotiček malih. — Imena sotrudnikov tega mladinskega lista pričajo, da je list prvovrsten in priporočljiv vsaki rodbini, kjer je mladina. Naročila za Jugoslavijo sprejema ga. Mla Prunkova, Ljubljana, Karlovska c. 20. I. — Novi naročniki dobe vse letošnje številke.

— Sienkiewicz H. Hanja. IV. izdaja. Najlepša in najpopolnejša književna. Ova ljubavni roman pun tople romantične poezije, koji će svaki prijatelj lijepe književnosti u meden kus, tim prije, što se u njem opisuje velika ljubav samoga Sienkiewicza prema djevojci, koja je kasnije otišla u samostan u Zagreb, i tu u samostanu naših časnihi sestara odgojila generacije naših djevojaka pod imenom c. s. Vincencije i svršila kod nas svoj tragični život. Ciljena Din 20, naslovni list risao slikar M. Uzelac, a knjiga se dobiva kod Ciril - Metodske knjižare, Zagreb, Preradovićev trg 4.

— »Ženski svet«. Pravkar je dospela marčeva številka »Ženskega sveta« in prinaša sledečo vsebino: Obrazi in duše. Dr. Iv. Lah: Zofka Kvedrova (s portretom). — Dr. J. Glonar: Mlada leta Pavla Pakove. — Iv. Zorec: Valerija, hči cesarja Diklecijana. — Miran Jarc: Razhod na gor. — N. Pirovni kolač. — Al. Širok: Bolnik (Pesem). — Gizela F.: Optimizem. — X: Domotožje. — (Pesem). — Ka: Naša deca. — Izvestja: Po ženskem svetu. — Materinstvo, Higijena. — Gospodinjstvo. — Kuhinja. — Iz naše skrinje. — Razgovori. — Listnica uredništva. — Književna poročila. — Modna priloga. — Modna priloga te številke je izredno lepa. Obilica modnih risb, h katerim lože one naročnice, ki so se za njo prijavile, udi krojno prilogo, je čisto novo prilagojeno, ki ga moramo z veseljem pozdraviti. List in priloga sta tako bogata najpestrejši vsebine, da mora zadovoljiti vsakogar. — »Ženski svet« izhaja v Trstu enkrat na mesec. Naroča se pri ge. Mil. Prunk, Ljubljana, Karlovska c. 20. Letna naročnina znaša Din 48.—, polletna Din 24.—. S krojno prilogo, ki izhaja po štirikrat na leto D 60, polletno Din 30.

Glasbeni vestnik.

KONCERT PEVSKEGA ZBORA MARIBORSKE GLASBENE MATICE.

Na naj bo mariborska Glasbena Matica in njen pevski zbor dete Jugoslavije, torej še mlado, neobgleno, vendar že stoji v očigled svojim ponedeljkovim umetniškim uspehom na zdravih, krepkih, samozvestnih nogah. Naše občinstvo je prišlo na koncert s čustvi starejšega brata, z ljubeznivo prizanostjo, z voljo, da se še tako skromno delo mlajšega drugega brata obdri in ga opogumi k nadaljnjemu delovanju. No, ta naš najmlajši pevski zbor ni izval prizanostljivosti, temveč na mah vzbudil začudenje, nato spoštovanje in končno občudovanje. Ljubljana je res gnezdo sršenov, kritikov, kakor je v svojem žaljivem nagovoru omenil predsednik mariborskega matičnega pevskega zbora, g. Arnuš: to pa zlasti tedaj, kadar ljubljanski pevci presojajo zborovo pobjeto tovarišje, ki jim žele pokazati, da tudi izven Ljubljane kaj znajo. V kratkih stavkih želim mariborskim pevcem povedati svojo sodbo, ki se v mnogem strinja s sodbo naših domačih pevcov.

Resničen umetnik ve, da je popolnost nedosegljiv ideal, ve, da se mu more le tečaj z uspehom približati, ako ne zakriva s samoljubjem oč pred svojimi napakami, brez katerih pač ni nihče. Pazljivo in resno poslušam mnenja dobrohotnih kritikov, a tudi navidezno nedobrohotnih, vedoč, da je v sredini zlata, vpoštovanja vredna resnica. Objektivna kritika je meglej pojem. Vsakdo sodi iz stola lastne modrosti. Nepremakljiv zakonov umetnost nima in za prejšnjo bodisi produktivnega ali reproduktivnega dela najpristnejše sredstvo, a tudi najvernejše je primerjanje, dasi nevarno.

Zato lahko takoj rečem, da je n. pr. moški zbor mariborske Matice izmed vseh zborov, kar sem jih v Jugoslaviji slišal

naipopolnejši. Nisem pa slišal akad. moškega pevskega zbora »Mladost« iz Zagreba, ki je baje svoje vrste biser. V Sloveniji pa prav gotovo Mariborci nimajo para. Ta moški zbor je temelj mešanemu zboru, ki se je porodil iz njega. Čutiš, da je pevovodja ljubezen in glavna skrb v moškem zboru, kar mi je lahko umljivo, ako pomislim, da je dokaj mobilnejši, kot mešani, in zaradi tega zlasti ob naši severni meji vsak hip zleti zdaj sem, zdaj tja delat tu kulturno, tam izrazito nacionalno delo.

Vsi glasovi so tako srečno ubrani tako v barvi kot enakomerni sili, da skoro ne najdeš, zlasti v pianih, nikakih peg. Tenoristi odlični, gosto sejani, basi zvone polno, samozavestno, kompaktno. Nikakega kričanja, čisto petje! Lirična milina in mehkoča je značilna lastnost tega zbora. Pa tudi vesela razposajenost mu gre od srca. Čudno, da krepkih, silnih akcentov, mogočnega naraščanja, dramatičnega stopnjevanja, predvsem odličnih, rezkih, brzih bodov, ki bi bili tu in tam zaželeni, g. pevovodja ni poizkušal doseči, najbrž v skrajni bojazni pred morebitno nesrečo. Mislim tu na svojo balado o kralju Matjažu, v kateri bi želel stokanje vzbujajočih se vojniov, hrup, rezgetanje konj itd. v morda potrojeni, in še silnejši hitrosti. Istotako Michlov »Atila in ribič« ni napravil dovolj krepkega vtisa. Zdi se mi, da se pevovodja preveč spušta v detajle in tako mu celota uide izpred oči. Pa ne samo v teh dveh slučajih, tudi v večini vseh podanih pesmi prevladuje vtis, kakor da je pevovodja razstavljal skladbe v male koščke, ki jih je vsakega za sebe nadvse skrbno očistil in ugledil. Skrbel je bolj za vertikalno pravilno harmonično čistost in bil manj pozoren na horizontalno linijo speva. Skladbe so bile kot mozaik-slike, če bi jih poslušali v primerni distanci, bi se ti zdele celota, v dvorani pa, v bližini je bila melodična črta vsak hip prelomljena. Ta napaka je edina, ki je resnejšega premisleka vredna. Dobršen njen del pa moramo vzeti nase tudi komponisti teh petih pesmi, ki smo svoj čas pri njihovem ustvarjanju sami stali pod vplivom kakrat na tak način cvetoče pevske tehnike. Vse te pesmi so namreč starejšega datuma. Brez pridržka pa so nam imponirali krasni sifozati, rahli pianissimi, smoteno naraščanje, enotnost govora, čutnost za dirigentove nekoliko preživane geste in jeklena disciplina. Vsega tega želim našim drugim pevcem v najobilnejši meri. Višek programa moškega zbora so bile narodne pesmi in v prvi vrsti kar je zlasti pripombe vredno, srbska in hrvaška, torej Konjovičeva »Pod

pendžerie, s sladkim tenorskim samospovom g. Živka in razposajeno veselo Spolarjeva »Malo ja«. Saj je hrvaška in srbska narodna glasba neprimerno bolj ritmično in melodično izrazita in samostojna kot naša. Lepo, a za las premirno izvedena je bila še Prochaskova »Moravska narodna«.

Mešani zbor ima sveže, prijetne dasi ne zelo silne ženske glasove, ki obvladujejo višino nepriljeno, igranje, pa so sočni in zdravi tudi v nižini. Najlepše je zapel Mokranjčovo sedmo rukovet »Pesmi iz stare Srbije in Makedonije«, ki je jasno pokazala tako svojo čvrsto izsošanost kakor pevovodjevo spretnost in temeljito znanje. Prav lepa je bila Pavličeva »Če rdeče rože zapade sneg«, ki pa je vendarle trpela vsled neenotnosti melodičnega toka. Zelo iskreno občutena je bila Premrlova »Zakaj«. Ima pa dva samostojna konca, kojih prvi zraste v silen fortissimo in narod takoj plane v ploskanje. Nato šele sledi drugi, mirnejši konec. To se je zgodilo še tudi drugim pevcem. Malenkostna kompozicija izprememba bo odstranila nesporazumjenije publike, ki ji pesem prav iz dna duše ugaja. Prav čedno sta učinkovali ljubki naši Hubadovi koroški znanji »Jaz pa mam konjčka belega« in »Gor čez izaro«.

Program Mariborcev je bil njihovi zborovi mladosti primeren, deloma je kazal precejšnjo koražo. Pomisliti moramo — seveda bi to po koncertu sodeč malokdo verjel, — da je to delo komaj enega leta, saj se je to, kar je bilo ustvarjenega pred tem, podrl. Pri setavi programa mora priti v poštev pa tudi glasbena naobrazenost publike. Maribor ni še Ljubljana, še menj pa je Ljubljana na pr. št. III, Gornja Radgona, Ptuj itd. Prebivalstvo, kateremu Mariborci dele glasbeno hrano, ne bi moglo prebaviti, ako bi šla preko njihovih, do sedaj še dokaj enostavnih potreb. Modro tedaj postopajo, ako so pričeli graditi hišo pri tih in ne pri strehi. Do tja pa gotovo pridejo, porok zato nam je temperament, temeljito naobrazeni, z jeklenimi živci in neomajno voljo obdarjeni pevovodja g. Topič in njih rojeni organizator, glasbeni entuziast, vedno živavi, zdravi predsednik g. Arnuš.

O navdušenosti publike, o venci, o prijateljski pokoncertni zabavi in govorim Mariborci naj nas ohranijo le v tako prijaznem spominu, kakor jim ga ohranimo mi, ki smo jih težko pustili zopet domov.

— Seja odhoda Zveze slov. pev. zborov se vrši v petek ob 6. zvečer v Glasbeni Matici in ne danes.

nikovega delovanja na polju organizacije jugoslovenskega Sokolstva, pri mednarodnih tekmah, njegovega obširnega literarnega dela. »Slovenskega Sokola«, ki je bil pod njegovim vzornim uredništvom vedno na višku? V njegovem življenju se je v polni meri uresničila poslovica: Per aspera ad astra. Sokolstvo je kmalu spoznalo in ocenilo dr. Murnikove vrline in zasluge ter ga postavilo med svoje voditelje. Tekom svojega nad 30letnega sokolskega delovanja je bil načelnik Ljubljanskega Sokola, Zupe in Saveza ter podnačelnik slovenske sokolske zveze. Več let je bil tudi starosta matičnega društva jugoslovenskega Sokolstva. Po odložitvi funkcije načelnika se je posvetil z vso vrnemo sokolski literaturi in na tem polju obeta našemu Sokolstvu še mnogo važnih pridobitev.

Dr. Murnik pa ni samo vzor sokolskega delavca, izbornega telovadca, organizator in sokolski terminolog, ne samo mož jeklenega značaja, ki ga dičijo vse sokolske vrline, temveč tudi kot izborni kvalificirana moč v svojem poklicu in kot zasebnik in družabnik vedno in povsod na svojem mestu. Tihega, mirnega značaja, skromen v zasebnem in javnem življenju ne išče hvale in priznanja za svoje zasluge. Tako stoji tudi kot jubilar ob svoji 50 letnici pred slovensko sokolsko in rodoljubno javnostjo. Z veseljem se pridružujemo vsem, ki so mu stisnili ob tej priliki prijateljsko roko ter mu kličemo: Še na mnoga leta! Naj doživi triumf svojega sokolskega dela!

Preskrba mesta Ljubljane z električnim tokom.

(Daje.)

Pred vojno je stala poprečno hidroelektrična centrala za nekaj tisoč konjskih sil 1200 zlatih kron za vsako instalirano konjsko silo. V tej ceni je vračunano vse, tudi vse električne naprave. Če se ob Savi izgradi naprava za 10.500 ks, je torej treba sigurno investirati več, in sicer izdatno več kot 100 milijonov dinarjev. Obresti in odpisi bi znašali letno najmanj 20 milijonov Din 0 tem ni dvoma. Samo v kritje tega izdatka bi bilo torej potrebno prodati na leto 4 milijone kilovatih ur po 5 Din.

Račun se lahko takoj tu ustavi. Proračuni za stavbo bodo mogoče kazali manjše investicijske stroške. Znano je, da so proračuni za to tu, da se jih prekorači. Obresti posojil so znana stvar. V 10 odstotka posojila ne veruje nihče. Odpisi morajo znašati najmanj 10% za stroje in električno napravo in 3% za stavbo. Nikdar pa ne bo mesta občina prodala 4 milijone kilovatih ur po 5 dinarjev, če dinar ostane na današnji višini.

Do sedaj je mest. elek. oddela v celnem letu približno 1.700.000 kilov. ur. Potrebno bi bilo torej izdatno razširiti razsvetljavo, potem pa priklopiti na mestno omrežje še celo ljubljansko industrijo, da bi konzum dosegel 4.000.000 kilov. ur. Tu pa leži težava. Industrija, ki že ima svoje parne stroje, svoje bencinske in petrolejske motorje, niti ne misli na to, da bi ustavila svoj pogon in jemala tok po 5 Din za kilov. uro tudi ne po 4 in najbrže čez 3 Din ne bo hotela in mogla iti.

Deficit se že tu jasno vidi. To pa se ni vse. Vodna centrala ob Savi recimo v Medvodah, je sama zase nemogoča. Sava ima zelo nestalno vodo. Kaj pomaga lepa zgrajena naprava za 7000, za 10.000 konjskih sil, če precejšen del leta vode ni niti za 3000 konjskih sil? Tu ni druge pomoči kot izdatna kalorična rezerva, izdatna, močna parna centrala, ki stopi v obrat kakor hitro v Savi ni vode.

Mesto ima parno rezervo, namreč sedanjo elektrarno. Toda ta rezerva je za napravo v Medvodah po mestnem projektu premajhna. Ne glede na stroške razširitve te parne rezerve pa dobi račun rentabilnosti nov udar — stroški potrebnega premoga so občutno breme. In plače personala, davki?

Mestni projekt je nemogoč, nemogoč vsaj danes, nemogoč vsaj v obliki prej omenjenega poročila, podanega na januarski seji občinskega sveta. Na ta način se problem preskrbe mesta z električnim tokom ne sme in ne more reševati.

Pribežim, da komite izvedencev temu ni kriv. Pribežim, da absolutni laiki javno priporočajo porabo tuji, inozemskih izvedencev. Seveda je ta pot mestni občini odprta. Ampak jasno je, da potem domači izvedenci občini niso več na razpolago.

To je torej bilo. Kaj pa naj bo? To vprašanje visi na ustnicah vseh. Ali je Sava za nas definitivno neuporabna? Ali naj se priklopimo na omrežje elektrarne na Fali? Ali naj razširimo obstoječo parno centralo?

Jaz bi vodne centrale ob Savi ne pokopal. Vidim pa, da rabimo potem na vsak način močnejšo parno rezervo, kakor je nudi sedanja mestna elektrarna. Zakaj bi ne pričeli tu? Zakaj bi ne gradili stopnjema?

Priklop na elektrarno Falo je gospodarsko opasen. Fala bi mesto Ljubljano mogla gospodarsko izigravati. Mogla bi v Mariboru na pr. prodajati tok ceneje kot v Ljubljani. Vlekla bi s tem industrijo na sever. Priklop bi vrhutega ne bil znatno cenejši kot razširitev parne naprave za kakih 1000 do 1500 konjskih sil. Jaz osebno bi raje gradil dodatek k obstoječi napravi, poskusil bi pa seveda prej temeljita pogajanja s Falo.

Mestna občina namreč vodne naprave ob Savi po mojem mnenju nikdar ne bo mogla graditi. Vsaj sama ne. Pač pa ni izključeno, da industrija sama zagradi to važno žilo energije in skupno z mestom naredi električni bedi konec.

Številke katere sem prej navedel, kažejo, da so obresti potrebnega kapitala glavni vir vseh težav. Mesto z lastnim denarjem graditi ne more, ker ga nima in ker se z dinarjem graditi ne da. Nihče ne ve kakšen bo kurz dinarja čez pet let. Obresti dinarskega dolga bodo ostale, cena toka se bo morala ravnati po ceni premoga, po vrednosti dinarja.

Obresti so pa že dobiček. Dobitek tistega, ki je kapital posodil. Če gradiš elektrarno s svojim akcijskim kapitalom potem lahko na obresti čaka, če na drugi strani s tokom dela in zasluži. Mesto ne more čakati, ker ne bo čakal inozemski kapitalist. Privatna inicijativa ima veliko večjo možnost kot mestna občina.

Tudi industrija danes ne more preseliti projekta ob Savi. Vsaj v tem obsegu ne kakor to namerava mesto. Zakaj pa se ne bi tudi tu gradilo stopnjema. Zakaj bi se ne gradilo po trgovskih principih, zakaj se vrte okrog problema politiki, ki zakrčijo takoj če pride blizu resen industrijskec?

Pokazal sem, kako je danes, kaj vse se namerava, kaj se bo mogoče izvršilo. Pokazati pa moram, kaj se je v zadnjih mesecih čisto na tihem dovršilo. Žal mi je, da mora meni nerazumljiva in v celoti sigurno malo smešna zadeva na dan. Močnejši sem, dokler je šlo. Dolžnost me danes stika besedi.

Problem preskrbe mesta z električnim tokom se je v skromnem merilu v zadnjih mesecih že rešil. Ne govorim rad o tem, po večini mojem delu. Ni mi šlo za čas, uspeh me je zadovoljil popolnoma. Če pa nesrečna mestna občina pobika to delo, če se upira zmanjšanju električne bede, če preprečuje preskrbo mestnega prebivalstva s tokom potem mora to zvazeti javnost, da sodi sama.

Naša Ljubljana ima veliko energijo. Na mestu nekdanjih idiličnih slapov na Fužinah stoji danes velika elektrarna Papirnice v Vevčah. Več kot 500 konjskih sil je bilo tu na razpolago za mesto.

Posrečilo se mi je ustanoviti delniško družbo »Elektro«, ki si je postavila nalogo razdeliti teh 500 konjskih sil ljubljanskim konzumentom. Cela vrsta podjetij je težko čakala na ta tok. Imenujem »Strojne in varne in livarske«, »Transformatorske«, »Jutnje električnice«, »Ljubljanski dvor«, »Pokojniški zavod«, »Okrožni urad za zavarovanje delavcev«, »Učiteljsko tiskarno«, »Delniško tiskarno« itd.

Jasno je bilo od vsega začetka, da mesto pri delu ne more in ne sme biti izločeno. Ponudili smo mestu 40% udeležbo in pravico po preteku dveh let kupiti vse delnice torej celo napravo. Gradili smo daljnovod in kablove linije tako, da kasneje lahko služijo večji mestni elektrarni. Ponudili smo mestu pomoč pri razsvetljavi na ta način, da bi prevzeli razsvetljavo cele Dnajske ceste severno od proge Ljubne železnice in velikega dela na vzhodni strani mesta po mestnih cenah. Osebno sem se trudil okrog mestnih gospodarjev. Lojalno sem molčal do danes, da varujem ugled mestne uprave.

(Konec prihodnje)

Ljubljanski velesejem

Senzacija!

11. in 14. aprila

Modna revija v operi

Borba magistratnih mogotcev proti Sokolu na Taboru.

Klerikalno-komunistični magistratni mogotci nadaljujejo borbo proti Sokolu na Taboru. Ker je sodišče odgodilo narok za zavarovanje dokazov glede stanja gradbenih del pri sokolskem domu na Taboru, je župan dr. Perič izpolnil svoj predlog z novimi zavijanjji. Zatrjuje namreč, da je Sokol I. začel že kopati in zidati, ko je 21. decembra 1923 magistratni gremij odložil sklepanje o stavbnem dovoljenju. S tem je že vnaprej konzumiral rok, ki mu je bil kasneje dovoljen. Z ozirom na to je — tako pravi župan dr. Perič — še vedno potrebna ugotovitev, koliko dela je bilo izvršeno 21. februarja 1924. Sodišče je pristalo na ta predlog in je za danes ob 16. razpisalo sodniško-komisijalni ogled na licu mesta na Taboru. Mi pa pravimo: Ker je mestna občina prošnja Sokola I. za stavbno dovoljenje reševala sedem tednov, mesto dveh, je sama podaljšala ta rok za 50 dni. Potemtakem bi bila upravičena zahtevati ugotovitev o stanju gradbenih del šele začetkom meseca julija, ne pa že danes. Iz sovraštva do Sokola pa je mestna občina sedaj razveljavila svoje lastne odloke, češ da so brezpredmetni, in hoče že sedaj ugotoviti dejansko stanje. Prepričani smo, da magistratni mogotcem ti manevri ne bodo nič pomagali, pač pa nakopljejo mestni občini nove stroške. No, klerikalni mestni očetje se za to malo brigajo, ker pač vedo, da bodo tudi te stroške nosili napredni družbo plačevalci.

Našo javnost opozarjamo na ta Komisijalni ogled, ki ga je izpisoval klerikalno-socialistični magistrat na v. čina, da s tem pred vso javnostjo razvedoči svojo besno mržnjo proti Sokolstvu.

Kino „Ljubljanski dvor“

Sreda 26., četrtek 27., petek 28., sobota 29. marca 1924

Danes nov spored

Fern Andra

v njeni najboljši drami sežije 23/24

Kadar žena ljubi

Nravstvena drama v 6. dejanjih, v glavni vlogi Fern Andra, Ilka Grünig, Carola Tvele, Gref Salm, Julius Falkenstein, Hans Junkermann, Albert Steinrück, Ferdinand v. Alten. Režija: F. Koebner.

Predstave ob: 3., 5., 7., 8. in 9.

Sokolstvo.

Jubilej poroditelja našega Sokolstva.

(Petdesetletnica dr. V. Murnika.)

V krogu svojih ožjih prijateljev in stanovskih tovarišev je slavil včeraj, 25. t. m. 50letnico rojstva tajnik trgovske in obrtne zbornice dr. Viktor Murnik. Jubilar je bil rojen 25. marca 1874 v Ljubljani, kjer je dovršil gimnazij z zrelostnim izpitom leta 1892. Studiral je pravo na univerzi v Gradcu, kjer je promoviral leta 1898. Dve leti je ostal v sodni praksi, potem pa se je posvetil delovanju pri trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani, kjer se nahaja kot njen prvi tajnik še danes.

Z imenom dr. Murnika je tesno zvezana zgodovina slovenskega in jugoslovenskega Sokolstva. Vsem je še živo v spominu, kako intima in priskrben, obenem pa impozantna je bila v aprilu lanskega leta proslava 30 letnice dr. Murnikovega sokolskega delovanja. To je bil dogodek, ki ostane zapisan v srcih vseh članov velike sokolske družine, ki po pravici prištevajo dr. Murnika med svoje ustanovitelje in najbolj zaslužne, agilne in požrtvovalne voditelje. Že kot mladega visokošolca vidimo jubilara na čelu slovenskega sokolskega gibanja. Leta 1893. je vstopil v Ljubljanskega Sokola ter prevzel vodstvo telovadbe. Kmalu je postal ne samo voditelj telovadnih vrst in vzor sokolskega naraščanja, temveč tudi duša Ljubljanskega Sokola, ki se je po njegovi zaslugi razvil in napredoval do enega najboljših sokolskih društev na slovenskem jugu. Dr. Murnik je ustanovitelj modernega slovenskega Sokolstva. Ma-

lo je sokolskih delavcev širok slovenskega sveta, kjer si utrjuje mladi sinovi in hčere Slavije v telovadnicah duha in telo, ki so bili presadili Tyrčeve ideje s tako doslednostjo in dobro premišljeno sistematičnostjo na praktična tla. Dr. Murniku gre zasluga, da se je slovensko Sokolstvo zadnja leta razvilo do take stopnje, da je moglo prevzeti po prevratu vodstvo celokupnega jugoslovenskega Sokolstva. Kot načelnik Ljubljanskega Sokola je neumorno deloval za povzdigo in napredek navelika zaposlenost ga je pred kratkim prisilila, da odloži to odgovorno in naporno funkcijo. Dr. Murnik je šel v sokolskem delovanju svojo pot. Že po prvih korakih po nerazoranem sokolskem polju je začutil potrebo reorganizacije in izpopolnitve sokolskega gibanja. Šel je na delo ter nastopil trnjevo pot, ki mu je obetala mnogo težav in borbe. Da doseže svoj cilj, se je posvetil v prvi vrsti študiju češke sokolske literature, iz katere je črpal vse potrebno gradivo za reorganizacijo sokolskih vrst. Naloga ni bila lahka, toda v spretnih, marljivih in krepkih rokah dr. Murnika je bila rešena nad vse častno. Slovensko Sokolstvo na čelu z Ljubljanskim Sokolom je danes vzorna sokolska falanga, ki lahko mirno gleda v bodočnost. Glavna zasluga za ta veliki napredek našega Sokolstva gre v prvi vrsti dr. Murniku, čigar ime je zaslovelo po vsem slovenskem sokolskem svetu, kajti vpliv in sadovi njegovega dela so šli tudi preko slovenskih mej. Kdo ne oziroma dr. Murnik

V Ljubljani, dne 26. marca 1924.

V svojem članku, kjer nam oč

V srednjem veku so si pomagali predniki te gospode na ta način, da so mučili in sežigali na gredah vsakogar, ki se je drznil povzdigniti svoj glas proti socialni krivičnosti in reakcionarnosti katolicizma. Danes, ko nimajo več teh radikalnih sredstev za pobijanje odpora, ko ne morejo več argumentirati svoje hinavščine z oboroženo pestjo, kidejce na pomoč to, kar so jim zapustili v pisani obliki prav taki farizeji, kakršni so sami. Razliko med krščanskim in nekrščanskim poznajo prav dobro, samo priznati nečajo tega, ker bi morali v tem slučaju stopiti z visokih piedestolov med ljudstvo ter skesano izjaviti, da so ga doslej brezvestno izkoriščali in vodili za nos.

— Težak udarec za dr. Wilfanovo
bitelj. V tukajšnjem uršulinskem samo-
stanu je po kratkem bolehanju nenado-
ma preminula hčerka voditelja primor-
skih Jugoslovencev dr. Josipa Wilfana
anka v razcvetu mladosti 14 let. Po-
trebni sprevoz se je vršil včeraj iz nun-
kega samostana na glavni kolodvor,
od koder so krsto prepeljali v Kranj,
kjer se vrši danes popoldne pogreb.
Velika udeležba pri včerajšnjem mrtni-
kem sprevodu priča, kako vse naše ro-
doljubno občinstvo sočustvuje z dr.

ne bilo kje čitalo ali slišalo o kakem javnem pozivu, pričeli bojkotirati najprej naše kulturne prireditve. Od kulturnega bojkota so Nemci kmalu prišli tudi na gospodarski bojkot. In to povsem neopazeno. Navadnost vrnemo so tu bojkot izvedli n. pr. z obiskom v naših slovenskih gorskih kočah. Kar naenkrat jih je znanikalo. Raje so trčeli in se potirje v navadni koči, kakor pa da bi šli v našo kočo, ki nudi boljše počitnice kot najboljša nemška restavracija v mestu. Izrazito, a že nekoliko bolj očito in nerodno se je pokazal bojkot pri sedanjih gradbenih razstavi. Nerodno je ta bojkot izrečen, ker mu je oče znani nestrpnji šovi-

— Narasle vode. Sneg po Dolenjskem in Gorenjskem. Radi tajajočega se snega so narasle pretekli teden: Ljubljana za 1,20

Ljubzen gre aktozi felodec; da na bode jesi dobro pripravljen poslužiti se samo pravga vanilja-sindkoma in poslužiti greke vsem "ADRIA". Še pozneje bami jesi enac pokvarite in ljubzen tripi vsac neprevidezosti. — Čuvajte se toraj aličnih a manj vrednih ponared.

Turistika in sport.
ILIRIJA : VARAŽDINSKI S. K.
10:0 (5:0).

Varaždinski S. K.: Ljubek, Mišcin, Petrović, Marković, Ehrman, Grimo, Mlinarič Bistrovic Imenšek Bombek Bilic

Tekma sama, kot že rečeno, je stala precej na višini in je bila obojestransko igrana zelo fair. Gostje so napravili zelo ugoden vtis. Sodnik g. Beneš ravno ni bil najboljši. Sodil je sicer dokaj objektivno, prezrl pa je več of side pozicij in gre tretji goal brez dvoma na njegov račun. Gošle so zabil: Oman 4, Pammer 2, Učak 2, Vidmar 1 in Lado 1. Najefektnější goal je bil drugi, ki ga je Oman poslal z glavo v mrežo. Tudi Ladov dolgi strel je bil lep. Tretji goal po Učaku je padel iz čiste of side pozicije. Gostje so zastreljali enajstmetrovko. To je bila edina šanca, ki se jim je nudila, da do- sežejo vsaj častni goal. Obisk je bil razmo- roma dober.

Julijska Krajina.

— Peternel in Bandelj. Nprestanu živigata po vsej goriški deželi. Peternel je bil v nedeljo v Tolminu. Italijansko poročilo pravi, da je imel lahko stališče napram svojim političnim nasprotnikom ter da je bilo vse navdušeno za fašiste in njihovo listo. Pa ne bo tako hudo! Da so italijanska poročila po navadi pretirana, ni treba šele dostavljati. Kdor pozna volilna gibanja na Goriškem, ve, da se je pogostoma že marsikatera stranka zmotila, ko je sodila svoj uspeh že naprej po »slajmih« shodih! Bandelj je bil v Podkraju, na Colu, potem v Cepovanu in največji uspeh je imel baje v Grgarju. Povsodi seveda velikansko navdušenje za gosp. Bandelja. Peternel in Bandelj posetita tudi Bovec in končno še Idrijo.

— Izzivanje. V Dornbergu je na volilnem shodu dr. Bitezniška prišlo do spora z nekim slov. fašistom, ki je prišel izzivat na shod. Fašist je streljal iz revolverja v zrak in po odporu proti njemu je šel k oblasti denuncirati dr. Bitezniška. V temnici na Krasu je izrazil odpor proti sebi župan Rogelja, ker je priporočal fašistovsko listo. Nekaj voščev je zaprl.

— Občinski zastop v Renčah je razpuščen radi »upravnih nerednosti«.

Društvene vesti.

— POZORI! Srečolov za ustanovitvev ortopedičnega zavoda. Vsi ljubljanski zdravniki soglašajo v tem, da je v Ljubljani nujna potreba, da se ustanovi ortopedični zavod za deco. Pomisliti je treba, da je samo 10 odstotkov vseh rojenih otrok pravilno raščenih in zdravih. Brez ortopedičnega zavoda bi vraslo na stotine dece z organskimi hrbtami, kar bi bilo zanjo usodno vso življenje. Zato hoče društvo »Atena« osnovati tak ortopedični zavod, ki bi moral možnost roditeljem, da dajo svoje otroke, rojene s kakršnokoli telesno hibo, v ta zavod, kjer dobi deca vsa potrebno nego za odpravljanje teh telesnih hib. Da se ta naprava gmotno podpre in njen obstoj zagotovi, so marljivo in poštenovalne članice in odbornice društva »Atena« zamislile prireditve srečolov, katerega izkupilek je izključno namenjen v svrhe tega ortopedičnega zavoda. Dobitki tega srečolova so izredno lepi in pred vsem praktični. Izdajali so jih razni dobrotniki. Mnogo izmed dobikov so zelo lepo, nekatere celo z umetniškimi razumevanjem izdelale gojenke gimnazije in liceja pod vodstvom g. prof. Podrekarja in gospe Stanovnikove. Dobitki so razstavljeni v izložbenem oknu tvrde »Elite« v Prešernovi ulici. Opozorjamo občinstvo nanje, da si jih ogleda in pridno kupuje srečke, ki se dobivajo v trafiki gospe Se-

verjeve v Selenburgovi ulici, prodajajo pa jih tudi po mestu članice in odbornice društva »Atena«. Vsaka srečka stane 2 dinarja, kar je gotovo malenkost, ako se uvažuje, da se za to znatno svoto lahko zadene kolo, opremljeno postelj ali kak drug istotako praktičen dobiček. Zrebanje srečk bo 31. marca, nakar se še istega dne popoldne izroče dobitki v ortopedičnem zavodu Mladike vsem onim, ki jim bo sreča mila. Pozivamo naše občinstvo, naj pridno posega po srečkah.

— Nabavljala zadruga drž. namoščencev v Ljubljani opozarja na II. redni občni zbor, ki bo 27. tm. ob ½20. v Mestnem domu v Ljubljani.

— Predavanje v društvu »Soča« v Ljubljani. V soboto dne 29. t. m. predava v salonu pri »Levu« g. prof. Saša Šantel in sicer o grafični umetnosti. K temu lepemu in poučnemu predavanju vabimo člane, prijatelje in drugo cenj. občinstvo. Začetek ob pol 9. zvečer. Vstop vsem prost.

Gospodarstvo.

— g. »Elektrarna Škofja Loka in okolica d. d.« v Škofji Loki, je sklenila na občnem zboru dne 23. marca 1924 l. izplačati za leto 1923. nastopne dividende: za navadne delnice po Din 4.—, za prioritetne delnice po Din 6.— na delnico, izplačljivo od dne 20. aprila 1924. do dne 19. aprila 1927. Dividende, ki se ne dvignejo do dne 19. aprila 1927. zapadejo. Dividende se izplačujejo v pisarni elektrarne v Škofji Loki, Spodnji trg št. 57, ali pa pri Okrajni hranilnici in posojilnici v Škofji Loki. — Predsedstvo.

— g. Zoper nelojalno konkurenco in za njeno pobijanje, kakor rabimo mi ta izraz v povojnem in obrambnem slogu, se ana 5. maja t. l. vršiti v Rimu, torej v Italiji mednarodna konferenca. Tudi naša država pošlje svoje delegate. Škoda, da ta mednarodni kongres hoče nastopiti zoper nelojalno konkurenco v trgovini in industriji, kjer dandanes grozovito razsaja ta grdi pojav. To pa vključno temu, da se je od pamtveka ravno za trgovsko poslovanje pridigalo vedno in povsod o zanesljivosti in poštenosti. Koliko se je na pr. pisarilo svoj čas o »Treu und Glaubens«, češ da sta glavna stebra trgovstva v obče in na cellem svetu. Na sedaj se hoče v Rimu trgovsko konkurenco spraviti zopet v poštenu lojalni tir. Prava misel na ah v pravem mestu, pravimo mi, ki upamo, da se utegnemo ravno ob Tiberu »naučiti« splošnega, tedaj tudi trgovskega poštenja. Koliko se ga nauče drugi, morebiti tega nauka bolj potrebni udeležniki tega svetovnega kongresa in koliko lojalnosti in konkurenci bodo v svojih državah po tem zborovanju uvedli in oživotvorili, to je vprašanje, ki ne potrebuje posebno dolgega odgovora.

— Prodaja lesa in drv. Direkcija šum v Ljubljani razpisuje ponovno partije lesa in drv in sicer v področju šumske uprave v Bohinjski Bistrici partije V. na Ribčevci in partij VI.-VIII. v Notranjem Bohinju; v področju šumske uprave Bled partije I. na Mežakli. III. in V. na Pokluki. Ponudbe je vložiti do 1. aprila pri Direkciji šum (Križanke). (V bodoče bomo take novice priobčevali samo proti plačilu. Uredništvo.)

— g. Francoški frank, čigar obtok je znašal 20. t. m. 39.905.980.835, se je ojačil in stabiliziral. Obtok se je v zadnjem tednu zmanjšal za 23.891.365, zlata podlaga pa povečala za 151.928 in srebrna za 127.544. — Predjem državi se je snižal za 500 milijonov. Pričakuje se sicer nova ofenziva špekulacije na francoski frank, vendar je storjeno vse potrebno, zlasti zoper nemški kapital, ki je vključ vseh spretnosti dosegel v bistvu le neuspehe, zlasti ker je pomoč Anglije in Amerike točno došla in brez vsakih pogojev napram Francoški zlahka odvrnila vse napade in sovražnike na francosko finančno in valuto. Sedaj pridejo seveda na vrsto zopet Nemci, da se odločijo za končno in pošteno ureditev reparacij itd., ker jim pač ničče ne bo hotel in mogel dati potuše.

— g. Boy zoper sužo. Delegacija Protivodjača Čilske salitre za kraljevino SHS je izdala knjižico s tem naslovom, ki jo na prošnjo pošlje vsem poljedelcem brezplačno. V njej se razlaga, kako je treba ravnati, da se posledice suše, če že ne povsem, vsaj kolikor mogoče onemogočijo. Naj bi se tudi pri nas ta nauk uvedel in razširil kolikor mogoče, ker suša tudi pri nas povzroča veliko zla in pomanjkanja, pa se v boju zoper njo, vsaj kolikor nam je znano, ni bogve kaj storilo. Zanimivo je, da je tudi poljedelsko ministstvo izdalo slično knjižico, katero bo, upamo, tudi razpečalo in razdelilo v potrebnem številu.

— g. Lekarniške komore so po naredbi finančnega ministra oporočene plačila pošt-nih carin na svoje pakete.

— g. Živnostenska banka je imela dne 20. t. m. bilančno sejo. Čisti dobiček izkazuje 50.461.354 šK in se predlaga 1. % dividenda ali 28 šK.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Dne 26. marca, Sprejeto ob 13. Devize: Curli 14.075—14.175, Pariz 4.40—4.45, London 349.85—352.85, Dunaj 0.1143—0.1163, Praga 235.75—238.75, Newyork 80.90—81.90. Valute: dolar 79.875—80.875, lira 346.50—349.50.

Effekti: 7% invest pos. l. 1921 66—67 2½% drž. renta za ratnu štetu 152—153, Ljub. kred. banka 240, Centralna banka 65—68, Hrv. esk. banka 147.5—150, Kred. banka Zgb. 146—147.50, Hipotek. banka 76—80, Jugobanka 126—128, Prašteditona 930 935, Slav. banka 112—114, Exploatacija 152—155, Drava d. d. Osliek 400—420, Sečarana, Osliek 1280—1300, Isis d. d. 60—62, Nihag 130—135, Gutman 960—990, Slaveks 610—650, Slavonija 134—137.5, Strojne tov. 160, Trboveljska 720—725, Union, paromlin 1000, Veveče 183—185.

INOZEMSKÉ BORZE.

— Curli, 26. marca. Današnja borza: Beograd 7.10 srednji tečaj, Praga 16.80 blago, Newyork 5.775 blago, London 24.88 denar, Pariz 31.35 bl., Milan 24.95 den., Berlin 1.29 den., Amsterdam 214.25 bl., Dunaj 0.00815 den., Bukarešta 3.— den., Sofija 4.10 sr. tečaj.

— Trst, 26. marca. Današnja predborza: Beograd 28.40—28.60, London 99.60—99.80, Pariz 124—124.25, Newyork 23.15—23.25, Curli 399—402, Dunaj 0.033—0.035, Praga 67.25—67.50.

Najnovejša poročila.

RAZKOL V DEMOKRATSKEM KLUBU.

— Beograd, 26. marca. (Izv. Ob 14.) Formalno je danes jutraj posl. Pribečević javil v pismu Ljubi Davidoviču, da izstopa on s svojimi prijatelji iz demokratskega kluba. Pribečević je zaprosil predsednika skupščine, da mu odkaže klubske prostore.

PARLAMENTARNA SITUACIJA SE JE POSLABŠALA.

— Beograd, 26. marca. (Izv. Ob 14.) Džemijet in Nemci so Pašiču danes kratko odgovorili, da ga ne morejo več podpirati. Situacija se je za sestavo koalicijske radikalno-demokratske vlade danes dopolnje nepričakovano poslabšala. Opozicijski blok računa, da se mu posreči sestava nove vlade.

— Beograd, 26. marca. (Izv. Ob 14.) Predsednik demokratskega kluba Ljubi Davidović je izjavil Ni. Vel. kralju Aleksandru, da bi pomenjala od Pašiča sestavljena vlada vlado skupščinske manjšine in bi bil primoran opozicijski blok takoj zapustiti narodno skupščino. Davidović bi imel sestaviti vlado na temelju videovdanske ustave, kar pa nekateri računajo za izključeno, ker obstoje velike programne difference v opozicijskih skupinah.

— Zagreb, 26. marca. (Izv. Ob 13.) Do sedaj še niso prišle iz Beograda pozitivne vesti, da je sestavljena nova Pašič-Pribečevićeva vlada. V zagrebških političnih krogih je bila danes dopolnje razširjena ta vest. Ni neverjetna! Parlamentarni krogi računajo še vedno, da bo Pašič za enkrat kralju vrnil mandat, na kar bo sestava vlade poverjena Ljubi Davidoviču. Njegova misija

ne bo imela po prepričanju večine parlamentarcev zaželenega uspeha, nakar bo Pašič ponovno prevzel od krono mandat za sestavo vlade. Ta vlada bi bila povsem poslovna vlada in bi izvršila gotov določen delovni program.

MARŠAL FOCH PRI PAPEŽU.

— Rim, 25. marca. (Izv.) Maršal Foch je bil danes ob 12. v avdijenci pri papežu.

RUSKO - ROMUNSKA POGAJANJA NA DUNAJU.

— Dunaj, 26. marca. (Izv.) Rusko-romunska pogajanja se oficijelno prično v petek 28. t. m. Sestala sta se predsednika obeh delegacij. Ruski delegaciji načeluje Krestinski, člani delegacije Lorenz iz Kovna, Serebrija-kov, zastopnik prometnega komisarja in diplomatični zastopnik sovjetske Rusije na Dunaju Levickij.

MUSSOLINI ČASTNI MEŠČAN GORICE.

— Rim, 26. marca. (Izv.) Mussolini je včeraj sprejel goriškega župana Bombiga, ki mu je naznanil, da je goriški mestni zastop njegaj imenoval za častnega župana mesta Gorice.

Podpirajte obupane slepe in darujte »Podobornemu društvu slepih«, Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

Glavni urednik: RASTO PUSTOSLEMSEK.

Odgovorni urednik: VALENTIN KOPITAR.

Brez posebnega obvestila.

V svoji neskončni modrosti in previdnosti je poklical Gospod danes, dne 25. marca, v 64. letu starosti, v svoje svete dvore zvestega služabnika

Dr. Theol. et Jur. Utriusque Sebastijana Elberta

Inf. prošta novomeškega kapitelja, dekana in mestnega župnika l. t. d.

Truplo blagopokojnika bo blagoslovljeno v petek, dne 28. marca ob desetih dopoldne v kapiteljski cerkvi v Novem mestu in nato položeno na pokopališču v Novem mestu k večnemu počitku. Priporočamo ga v pobožno molitev in blag spomin.

Ljubljana-Novo mesto, 25. marca 1924.

Julij Elbert, kot brat in sorodniki.

STEZNIKE

(moderac)
po životni meri priporoča
Ana Butler
Dunajska cesta 6-II
v hiši Iekarne Piccoli.

Veliko izbire najnovejših
svilenih in večernih
damskih klobukov
ter slamenikov po zelo ugod-
nih cenah priporoča. damam
Ivanka Stegnar,
Ljubljana, Rimska cesta 10.

Obnovite
naročnino

Cenj. trgovci,

ki hočete prodati svoje blago, inserirajte
v Slov. Narodni — Slovenski Narod ima
v Ljubljani največ bralcev in torej največ
kupcev.

Zahvala.

Za premnogo iskrene izraze sočutja ob hudi
izgubi našega dobrega soproga, papana, brata, vsaka
in strica, gospoda

Viktorja Adamiča

nadzornika južne železnice

se vsem prisrčno zahvaljujemo.

Istotako izrekamo globoko zahvalo vsem daro-
valcem prelepih vencev in obilnega cvetja kakor tudi
preč. duhovščini, g. županu dr. Periču in vsem gg.
občinskim svetnikom, g. viš. nadzorniku Ludviku,
vsem gg. stanovskim tovarišem, Glasbeni matici za
genijne žalostinke pod vodstvom g. ravn. Hubada,
železničarski godbi, Rokodelskemu društvu in čl. se-
stram Lichtensternovega zavoda ter vsem prijateljem
in znancem, ki so spremili našega preljubega Viktorja
k zadnjemu počitku.

Ljubljana, dne 26. marca 1924.

Globoko žalnočji ostali.

„Color“,
najboljša, neškodljiva BAR.
VA ZA LASE.
Glavna zaloga drogerija A.
KANC. Ljubljana. — Raz-
pošilja tudi po pošti. 2922

KUPIM
teden polnoarjmenik rab-
ljeni i jedan od dva para
milinski kompletai namje-
štaja.

Ponude molim slati sa oznakom
velikosti i fabrikat i cjenu na:
Marko Koc, Vojakovac, Križevci
(Hrvatsko)

Strojno pletenje
— HARING —
čevljarska ulica št. 4
Izvršuje nogavice iz najbolj-
šega bombaža in flora. Pod-
pletuje vse vrste nogavic,
tanke in debele.

FERDO PIPAN
trgovac
SLAVA PIPAN
roj. Stupica
poročena
Ljubljana Brezje

! Za velikonč!
Ravnokar došli damski in
deklinski slameniki po najnižjih
cenah. Prevzemam tudi vsa
popravila. 2044

Minka Horvat,
modistka
Ljubljana, Stari trg 21

Za odgovore uprave
naj se priloži
1 dinar. Plačuje se
vnapraj.

Službe

Polir,
izurjen v mostnih zgrad-
bah in tlačnem betonu
— se sprejme. — Naslov
pove uprava »Sl. Nar.«.

Knjigovodkinja
(bilančistka) išče službo
s 1. majem. — Dopisi na
upravo »Slov. Naroda«
pod »Stalno mesto/2096«.

Trg. pomočnik
mešane stroke, prost vo-
jaščine, išče službe v
mestu ali na deželi. —
Naslov pove uprava »Sl.
Naroda«. 2109

Strojnik in
električar
išče mesta. Gre tudi kot
paznik k centrali ali kot
elektromonter. — Dopisi
na: Matija Schindler, Be-
žigrad št. 5, p. Store pri
Celju. 2118

Trg. pomočnik,
starejša moč, dober pro-
dajalec, izurjen mešane
stroke, posebno železni-
ce in špecierje, se pod
ugodnimi pogoji sprejme
v eno večjih trgovin na
deželi — kot prva moč.
Oziral se bo le na res
starejšo in provratno
moč. Naslov pove upra-
va »Slov. Naroda«. 2127

Trgovskega
potnika
strokovnjaka v tekstilni
branži, srednje starosti,
dobro vpeljanega, popo-
loma večjega slovenske-
ga jezika, išče v Slove-
niji dobro vpeljana vele-
trgovina. Stalno name-
ščenje in dober dohodek.
— Ponudbe s referenca-
mi najkameje do konca
marca na upravo »Slov.
Naroda« pod »št. 1000
2114.

Motorno kolo
znamke »Peugeot«, 5 do
7 HP, s tremi prestava-
mi, prostim tekom in
Kickstarterjem, v zelo
dobrem stanju, se ceno
proda. — Jugo »Auto,
Ljubljana, Dunajska ce-
sta 36. 2105

MALI OGLASI

Cena malih oglasov
vsaka beseda
50 para. — Najmanje
pa Din 5.—

Travniki,

velik (5 oralo), ob Trža-
ški cesti v Ljubljani, so
odda v zakup za to leto.
— Ponudbe na: Frano
Ločnik, Turjaški trg 6.
2124

Razno

Okasion-slamenike

od 10 do 100 Din razpro-
dajam samo od 20. do 30.
marca. — Horvat, mo-
diska, Stari trg 21. 1971

Na dobro

domačo hrano
se sprejmejo 3—4 go-
spodje. — Naslov pove
uprava »Sl. Nar.«. 2011

SLIKE za

legitimacije
izdeluje najhitreje foto-
graf Hugon Hibler, Ljub-
ljana, Valvazorjev trg.
1853

Kože, verigice,

polhove
in od druge divjačine, —
kupaže za inozemstvo v
vsaki množini D. Zdra-
vič, trgovina usnja, Ljub-
ljana, Sv. Florijana ulica
št. 9. 1719

Vrtnice,

nizke, triletne cepljenke,
40 najlepših vrst, a 10
do 12 Din komad, za ta-
kojšno saditev, nadalje
rdeče grozdje, bršljan
ter gladiolus, — nudi sl.
občinstvu v mestu in na
deželi — Anton Ferant,
trgovski vrtnar, Ljubljana,
na Ambrožev trg 3. 2122

Inserati v

»Malih oglasih«
Imajo neoporečno velik
uspeh v »Slov. Narodni«

Stanovanja

Lepa meblovana
mesečna soba
se odda solitnemu bolj-
šemu gospodu. — Naslov
pove uprava »Slovenske-
ga Naroda«. 2134

V ZDRAVLISČU

Dobrna pri Celju
lahko dobite krasno kom-
pletno družinsko stanova-
vanje za sezono april-
september. — Vprašajte:
Vila Egger, Dobrna pri
Celju. 2128

Lokali

Društvom
nudim v brezplačno upo-
rabo svoje lokale, kras-
no dvorano ter lep senč-
nat vrt za pomladanske
in poletne prireditve. —
Postrežba zajemčena. —
Anton Kališek, gostilni-
čar, Fužine I. 2119

Dopisovanje

»Brinetka«.
Izvolite se javiti s pol-
nim naslovom pod »Har-
monija/2136« na upravo
»Slov. Naroda«.

Kupim

Kupim ježice!
Najnižje cene, franko na-
kladni vagon, na: Grčič,
Ljubljana, Tobasna ulica
št. 5. 2110

Za otvoritev

delikatesne trgovine in
slastičarne kupim vina,
likirje, mesnino, bombon-
ke, keke itd. — Ponudbe
pod »Konvenacija/2129«
na upravo »Slovenskega
Naroda«. 2129

Naprodaj

kopalna sedečna banja,
srednjeveliki okovan kov-
čeg, kitara in elegancije.
— Naslov pove uprava
»Slov. Naroda«. 2135

Najnovejšje
velikonočne razglednice
na drobno in debelo priporoča
Narodna knjigarna
Ljubljana, Prešernova ulica 7

Zaloga klavirjev in planinov
najboljše tovarne Bösendorfer, Czapska,
Ehrbar, Hösl, Schweighofer, Original
Stingl itd.
Tudi na obroke. Tudi na obroke.
Jerica Hubad, roj. Dolenc, Ljubljana,
Hilšerjeva ulica številka 5.

Proda se
večja množina makulturnega papirja,
kilogram po 5 dinarjev.
Narodna tiskarna v Ljubljani.

OTVOREN JE HOTEL I RESTORAN
„EKSCELZIOR“
BEOGRAD, Miloša Velikog ulica broj 5.
Telefon 35-62. Telefon 35-62.
Najmoderniji konfor. — Telefon u sobama. — Lift. —
Topla i hladna voda. — Soba sa salonima i kupatilima.
— Najlepše blagovane. — Prvoklasna kuhinja —
Umjetnički koncerti.

Tovarna usnja Aleks. Podvinac & Cie,
Radeče, išče

VRATARJA.
Osira se le na ponudbe onih, ki so na takih mestih že
bili zaposleni. — Stanovanje prosto.

Uvozna tvrdka lesa
Želi stopiti v zvezo z resnimi tvrdkami, ki imajo svoje lastno
podjetje žaganega lesa: jelke, smreke, bukovine, hrastovine
itd., zlasti take, ki morejo dobaviti od 60 do 80 vagonov
mesечно. — Resne ponudbe sprejema **MARIO EUDEN**,
Hotel Južni kolodvor.

Kdo hoče otvoriti?
tekmo 10 dni tovarno oblek za gospode ali konfekcijo perila? —
Oferiram kompletno tovarniško opremo s 60 specialnimi rotacijskimi
vitalnimi stroji, s stroji za gumbove, zaponke in za našivanje
gumbov, nemški premisimamaterijal, skoro novi, celotni električni
motorji za obrat, za polovico današnjih cen. — Kondicije proti ta-
kojemu plačilu ali, če jamstvo, v odplačilih, v obrokih. — Po-
nudbe na Eduard Tenze, Trieste, Via Milano No 7.

Instalacije:
Telefonske centrale, hišni telefoni, Telefon št. 3.
zvonce in električna razsvetljava.
Jvan Bogataj, Ljubljana
Kongresni trg št. 19.
Zgovina in zaloga:
Instalacijski material, motorji,
telef. aparati, moderni lestenci in
svetilke.

Erika
najboljši in naj-
primernejši pi-
salni stroj za
potovanje.
THE REX CO, LJUBLJANA,
Telefon 268. GRADISČE 10. Telefon 268.
Opalografji v vseh velikostih in
opalografične potrebščine
vedno v zalogi.

Trboveljski premog
in drva dobavlja
Bratja ILIRIJA
Ljubljana, Kralja Petra trg 8
Plačilo tudi na obroke.
Telefon 220 272

Zahtevajte edino le
Ciril in Metodove vžigalice
dobijo se povsod.
Glavni založnik tvrdka
IVAN PERDAN nasledniki, Ljubljana.

Največja izbira zadnjih novosti. Spomladanskih klobukov
in slaničkov ravno kar došla v modnem salonu

Jda Škof-Wanek naslednice
Ljubljana Pod Zrnančo št. 2

Preoblikovanja in popravila se točno izvršujejo. Zlati klobuki vedno
Priznane solidne cene! v zalogi. Priznane solidne cene!

IV. LJUBLJANSKI VZORČNI VELESEJEM
od 15. do 25. avgusta 1924.

Oficijelni katalog IV. Ljubljanskega Velesejma bo edina najboljša in najboga-
tejša knjiga z naslovnikom vsakovrstne
industrije, obrti in trgovine.
Ogledi v tem katalogu imajo najboljši uspeh.
Naročila sprejema samo „APOLLO“, anončni in reklamni zavod, R. Golebiowski,
Ljubljana, Stari trg 19, II. nadstropje in uprava „Slovenskega Naroda“.
Od pooblaščenih potnikov blagovoljno p. n. gg. zahtevati tozadevna pooblastila.

Vse hiti
v modno trgovino, Mostni trg 19
A. Šinkovic nasl. K. Soss
kjer se vrši do konca tega meseca
inventurna prodaja.
Posebno ugodne nakupite:
kožuhovine, perilo za dame, gospode,
dece. — Pletene jopice, trikotarje.
Predpasnike, nogavice, rokavice
Svilo vseh vrst, kravate, naram-
nice I. t. d.
Zunanja naročila poštno
obratno.

ZASTOPNIKE

marljive, dobro uvedene v trgovinah (lekarnah, drogerijah, trgo-
vinah z gumijasto in sanitetno robo, bolnicah itd.) iščemo za
mesta in okolice:

**Beograd, Split, Osijek, Sarajevo, Skopje, Ljub-
ljana, Maribor in Dubrovnik.**

Ponudbe z osnačbo referenc je poslati na
Tvorilce zavojnega materiala
Rauscher & Co. K. B., Zagreb,
Vodnikova ulica 4. — (Tvorilna centrala: Wion VII., Schottentaldg. 78.)

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA
Dunajska cesta 46
Telefon 379 mestni tesarski mojster Telefon 379
Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostraža za pe-
leče, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla,
stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.
Gradba lesenih mostov, jesov in minov.
Parna žaga. Tovarna furnirja.

Josip Petelinc

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.
Priporočamo na veliko in malo
galanterijo, nogavice, razne sukanec, gumbe,
čipke, vezeno, sprehajalne palice, kravate,
srajce, čevljarke in krojaške potrebščine.
Najnižje cene. Postrežba točna.

„ELIN“

DRUŽBA ZA ELEKTR. INDUSTRIJO D. Z. O. Z.
Gradi električne centrale in naprave. Ve-
lika zaloga motorjev in električnega ma-
terijala. Cene izredno nizke. Postrežba točna.
Na željo poset inženirja brezplačno.
LJUBLJANA, Dunajska cesta 1. — Tel. 22.
MARIBOR, Vetrina ul. št. 11. — Tel. 239.

Ugodna prilika!

Pisalni stroji na obroke
Schapiograph in schapiografske potrebščine

The Rex Co
Ljubljana, Gradišče 10
Telefon 268.

Zadnje novosti

spomladanskih svilenih klobukov, čepo
in slaničkov velika izbira po znano
nizki ceni priporoča

modni salon

Stuchly-Maške

Ljubljana, Zldovska ulica 3

**Stroji za obdelovanje
lesa naprodaj:**

Dve trčni žagi, 800 mm (Bandsäge); stružnice, vsa in le-
zeza (Drechslerbank); dve skobiljalnici (Fläsmaschine); ko-
pirni stroj (Speichenkopiermaschine); dva kopirna stroja
(Kopiermaschine); univerzalni kolesni stroj (Universalrad-
maschine); vrtilnik za glavinske pušice (Nabenbohrmaschinen-
maschine); krožna žaga s železnim podstavkom (Kreissäge);
krožna žaga s profilnim železnim podstavkom (Kreissäge);
vrtalo (Langlochbohrmaschine); delni aparat za vrtanje špi-
častih luknjic in glavine (Bohren der Speichenlöcher und
Naben); brusilno korito s kamnom 900 mm (Schleiftrug);
avtomatični nožni brusilni stroj (Messerschleifmaschine);
kline krožne žage pri brusilnici (Kreissägeblätter-Schleif-
maschine); kline trčne žage pri brusilnici (Bandsägeblätter-
Schleifmaschine); stenski vrtilni stroj (Wandbohrmaschine);
ročna stanca (Handstanz); ročna stanca s prestavo; vzvodne
plazne škarje s prestavo (Hebelblechschere); Bechejev zračni
bati 150 kg teže (Beche Lufthammer 150 kg Bärgegewicht);
Ajaksov opožni tolkač (Ajax Federhammer); podna klappa
150 kg (Fallhammer); hidravlični naklesni strikalni stroj
(Radreifen-Stauchmaschine); vetrilo na štiri ognja (Ventilator
für vier Feuer); nakovalno (Ambosse); ravnaletne plošče (Richt-
platten); grezilne plošče (Oesenplatten); stajerski primeži
(Schraubstöcke).

Ponudbe pod STROJEVI, Maribor, poštni predal 27.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

Dunajska cesta št. 4 (v lastni stavbi)

KAPITAL in REZERVA Din 17.500.000—

izvršuje vse bančne posle najtočnejše in najkulantnejše

Brnjavi: Trgovska

Telefoni: 188, 148, 458

POPRUZNICE:

Maribor
Novo mesto
Rakov
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

EKSPOZITURE:

Konjice
Moča - Dravograd